

Isonkyrön Joulu 2012

Hyvää vanhan ajan Joulua ja menestystä vuodelle 2013

Näissä Kivikirkon kansan maisemissa on hiljennetty Joulun viettoon jo satoja vuosia ennen meitä. Lujassa ollut leipä ja ankarammat elinolosuhteet tekivät ehkä vanhan ajan Joulusta nykyistä aidomman juhlan. Voimme kuvitella kuinka yritteliään kansan kiitokseen riitti jo välttämättömimpien elämän edellytysten saavuttaminen.

Meillä isokyröläisillä on etuoikeus viettää Jouluamme historiallisella paikalla. Täällä jos missä on mahdollista saavuttaa oikea vanhan ajan joulumieli.

Isonkyrön kunta

Isonkyrön Joulu 2012

Sisällysluettelo

Valoa korville	Artturi Kivineva	5
Tasavallan presidentin puhe Oulun yrittäjäpäivillä		6-7
Kiitos Isonkyrön herättäjäjuhlista	Sirkku Rinnekari	8-11
Lauri Stenbäck	Matti Kupari	12
Runo Muistojeni lakeus	Kalervo Kristo	13
Isonkyrön Voimistelijat 70 vuotta	Hanna Hannuksela	14
MLL:n vuosi	Leena Kauppi	15
Vuoden Yritys	Pirkko Viljanmaa	16
Akat, Anton ja avanto	Eila Haapoja	17
Carl Ludvig Engel	Matti Loukola	18-20
Isonkyrön kotiseutuelokuva	Timo Karhu	21
Kaukaa tulevat tunnuksemme	Risto Knaapi	22-23
Lapsuusmuistoja Isostakyröstä	Kalervo Kristo	26-27
Kevätretki	Minna Sainio	28
Orisberg kutsuu	Marja Paukkunen	29
Isonkyrön Isännänviiri	Timo Karhu	30
Perttilän riippusilta	Pirkko Viljanmaa	31
Tapahtui Isossakyrössä,	kuvia	32-39

Lankee lumi jouluinen,
putoo hiljaa, seuloen
himmeätä hohdettaan
yli tyhjän mustan maan.

Lankee lumi hiljainen
yli sydänmurheiden
niinkuin talven talttumus,
tyhjä tyyni valkeus.

L. Onerva, Iltarusko, 1952

Vapaaehtoinen Lehtimaksu

Saajan tilinumero Sp 492820-213113 POP 472710-226356 NORDEA 119530-21946	Joululehti 2012
Isonkyrön Yrittäjät Ry	
Maksaja	
Allekirjoitus	7,00

**Hyvää Joulua
ja
Onnellista
Uutta Vuotta 2013**

**Tervajoen
Kiviveistämö Oy**

puh.06-478 7600
fax 06-478 7620

www.tervajoenkiviveistamo.fi

**Isonkyrön
seurakunta**

toivottaa Pohjankyrön kansalle

*Joulurauhaa ja
Siunausta Vuodelle 2013*

**ISONKYRÖN
SEURAKUNTA**

www.isonkyronsrk.fi

**Hyvää Joulua
ja
Onnellista tulevaa vuotta!**

Tiiko Oy

Valoa korville

Nykypäivänä uusien elektronisten laitteiden ja sovellusten esiinmarssille ei näy loppua. Opin tämän taas lukiessani erään tavarataloketjun kuvastoa. Tarjolla oli nimittäin kirkasvalolaite korville. Kyllä, korville. Äänen sijasta kuulokkeilta näyttävistä laitteista tulvahtaakin korvakäytäviin valoa ja kahdeksan minuutin päivittäinen käyttö riittää helpottamaan kaamosmasennuksen oireita. Ostaisin heti, mutta epäilen korvieni vakuuttavan vahanerityksen vievän tehoa parantavalta valolta. En ole tiennyt korvakäytävienikin tarvitsevan valoa saati sellaisen valotuksen auttavan positiivisesti mielialaani. Olemme ihmeellisiä ja valo se vasta onkin ihmeellistä.

Jouluaaton psalmikin puhuu ihmeellisestä valosta:

Herra, sinun armosi on avara kuin taivas,
pilviin ulottuu sinun totuutesi.
Vanhurskautesi on vuoria korkeampi
ja oikeutesi kuin syvyyksien syvyys.
Ihmistä ja eläintä sinä autat, Herra.
Ihmeellinen on sinun armosi, Jumala!
Sinun siipiesi suojaan rientävät ihmislapset.
Sinä ruokit heidät talosi runsain antimin
ja annat heidän juoda ilosi virrasta.
Sinun luonasi on elämän lähde,
sinun valostasi me saamme valon.

Ps. 36: 6-10

Jumalasta ja hänen työstään käytetään psalmissa moninaisia ja hienoja kielikuvia: on avaraa taivasta, pieneksi jääviä vuoria, on suojaavat siivet. Pimeässä on ehkä kuitenkin helpoin ymmärtää tuo kohta valosta, ”sinun valostasi me saamme valon”. Joulun sanoma valaisee meitä jumalallisella valollaan keskellä kaikkein pimeintä vuodenaikaa.

Jumalan valo läpäisee kaiken: ”Todellinen valo, joka valaisee jokaisen ihmisen, oli tulossa maailmaan. (Joh. 1:9)” Ei ole siis niin suurta pimeyttä meissä eikä meidän ulkopuolellamme tai sellaista loukkoa meissä, ettei Jumala voisi sitä valaista. Valo paljastaa meidän heikkouksemme ja syntisyytemme, riisuu meidät aseista. Mutta valo on peräisin hänestä, jonka anteeksianto ja armo ovat ”avara kuin taivas”. Niin tämä valo kertoo toivosta.

”Jolla on korvat, se kuulkoon!” joulun lapsi julistaa. Kaikkien korville on tarkoitettu hyvä sanoma, evankeliumi Jeesuksesta Kristuksesta, todellisesta valosta. Sitä sanomaa ei tarvitse pelätä, sillä se on hyvä – kuin valoa korville, kuin lääkettä masentuneelle sielulle.

Hyvää joulua ja siunattua uutta vuotta 2013!

Artturi Kivineva
kirkkoherra
Isonkyrön seurakunta

Tasavallan presidentin Sauli Niinistön puhe

Valtakunnallisten yrittäjäpäivien juhлагаalassa Oulussa

Kun kerroin eräälle yrittäjätutulle, että tulen taas puhumaan yrittäjäpäiville, hän kysäisi: Ai, monesko kerta se jo sitten onkaan? Oli tainnut kuulla samat puheet jo tarpeeksi usein. Kun vielä puheenjohtaja Simonlinna avauksessaan teki minusta vähän niin kuin sisäpiiriläisen, niin rohkenen ottaa tällä kertaa käyttöön uudet nuotit.

Yrittäjyys on nimittäin kiehtova asia pohtia vähän syvemmltä. Luulen, että sain taipumusta siihen, kun oma yrittäjätoimintani, lakiasiat, usein oli juuri yrittäjien asioiden ajamista. Monesti jäi miettimään itsekseen, että mistäköhän puusta tuokin yrittäjä on veistetty, että onpa niissä syissä sitä sisua ja uskoa ainakin riittänyt.

Kiitän tilaisuudesta saada puhua Teille tänään. Ajattelin, että tällä kertaa minäkin otan riskin – sehän kuuluu yrittäjyyteen – ja pohdin, mitä kaikkea yrittäminen pitää sisällään. Kuulette julkisissa puheissa usein siitä, mitä teiltä toivotaan yhteiseksi hyväksi. Minä yritän nyt kertoa, mitä teistä ajattelen. Pohditaan nyt sitten enemmänkin ääneen, jos sen sallitte.

Olen usein ihmetellyt, että mistä termit yrittäjä ja yritys oikein ovat juurtuneet tähän Teidän toimintaanne. Urheilukentillä hyppääjällä korkeudessa on kyllä kolme yritystä, ja hän joko pudottelee tai ylittää. Poliitikassa nytkin tuhannet yrittävät tulla vaaleissa valituiksi, jonka jälkeen heistä tulee valtuutettuja tai entisiä ehdokkaita. Mutta, että yrittäjä yrittää yrityksessään, aina vain? Eikö se ole pikemminkin jo suorittamista ja toteuttamista. En nyt ihan ehdota, että näiden päivien oikeampi nimi olisi toteuttajien suorittajapäivät, mutta sellaistaikin tulee mieleen.

Millaisia yrittäjät sitten ovat? Tiedätte varmaan itse peilistä katsoessanne parhaiten, mutta otan kuitenkin pari lehdistä lukemaani esimerkkiä. Taimi on 88-vuotias kauppias Pohjois-Pohjanmaalta. Hän avaa edelleen liikkeensä joka aamu, niin kuin hän on 62 vuotta tottunut tekemään. Ihmisen soveltuvuus yrittäjäksi on hänestä luonnekysymys; kaikilla kun ei ole taipumusta palvelualttiuteen. Vastoinkäymisten voittamisesta saa pönttä, mutta Taimi muistuttaa myös, ettei työtuntien määrää kannata ollenkaan ruveta laskeskelemaan. Taimin tarina on, miten Suomea on rakennettu ja yhä rakennetaan.

Teemu on jo 17-vuotias; hän omistaa ja johtaa puutarhayritystä. Hänkin aloittaa päivänsä työllä, aamuneljältä tukussa, ja sulkee sitten iltayhdeksän kieppeillä. Teemun toimia rajoittavat lait – 17-vuotias ei saa ajokorttia eikä voi tehdä laillisia sitoumuksia, esimerkiksi hoitaa päivittäisiä pankkiasioita kuten palkkojen maksamisen 8 vakinaiselle ja sesonkiaajan 22 työntekijälle. Nämä viralliset esteet ovat poistuneet mönkijän ja äidin avulla. Teemu on tokaissut: ”Kaverit pyytävät äidiltä rahaa, minä maksan äidille palkkaa”. Teemun tarina on, miten Suomea rakennetaan ja tullaan rakentamaan. Millaisia yrittäjät sitten ovat, sitä kyselin. Ovat uskomattomia kaikenlaisia, niin vastaan.

Ja sitten käydään yrittäjyyden ytimeen. Se on riski – riskin ottaminen. Kiehtovaa, miten tuo ilmaisu ja ilmiö voi herättää täysin vastakkaisia tunteita. Yrittäjille se on arkipäivää – monille muille välittömästi epävarmuutta, pelkoa ja torjuntaa herättävää. Miksi kiehtovaa? Kuinka vieraalta maallikoille tuntuisikaan viettää iltaa laskemalla, riittävätkö nähtävissä olevat tulot kattamaan yrityksen palkat, vuokrat ja muut juoksevat menot. Ja jos vielä panoksena olisivat siihen asti kertynyt varallisuus panttina olevaa asuntoa myöden ja vielä koko tulevaisuuskin, siinä kyllä moni kalpenisi. Siksi kiehtovaa, että Teitä muita on. Riski menettää jotain, epävarmuus, hallitsee ja rajoittaa meitä varman päälle pelaajia. Riskinottajalla taas pitää olla kykyä sietää epävarmuutta, pitää sitä voitettavana haasteena. Onko se sitten niin tarpeellista voittaa niitä epävarmuuksia, entäpä jos kaikki oleiltaisiin näin vaan varman päälle ja vältettäisiin niitä riskejä.

Jos niin olisi ollut, en usko, että suolla olisi nähty Jussia ja kuokkaa, en usko, että Oulusta olisi laivattu tervatynnyreitä, en usko, että tervatynnyrit olisivat vaihtuneet huipputeknologiaan, en liioin usko, että nyt pärjäisimme ilman Taimin ja Teemun kaltaisia tuliseluja. Menestys ja epäonnistuminen yrityksessä, kuinka kaukana toisistaan nuo ovatkaan ja niin liki kuitenkin kulkevatkin.

”Jos menestyn, kadehtivat, jos epäonnistun, hyljeksivät” Tämä oli kuvaus yrittäjältä, jonka liike oli

veitsenterällä. Epäonnistuminen ei voi olla kaksikertainen taakka. Niin, että riski todentuu ja että jää hylätyksi. Riskisijoittajat tapaavat kylmästi laskea, että tulos on hyvä, jos kymmenestä riskikohteesta kaksi yritystä jää elämään. Vaikka tuosta jätetään kylmä laskelmointi pois, silti jää jäljelle, että epäonnistumisia väistämättä tapahtuu.

Suomessa kaivataan yrittäjyyteen kannustavaa ilmapiiriä. Hyvä kannustuksen alku on, että yrittämisen keskeinen sisältö, riski, ymmärretään ja siis yleisesti hyväksytään sekä menestyminen että epäonnistuminen.

PK-sektori on profiloitunut viime vuosina uusien työpaikkojen luojana. Viime vuosikymmenellä yksityisen sektorin työpaikkojen nettolisäykset syntyivät pk-yrityksiin suurten yritysten jopa vähentäessä työvoimaansa. Tämä on erityisen oleellista asiaa juuri maailmaa ja myös meitä. Tuo viime tulevaisuuden suuntaa. Suomalaisen keskeisesti riippuvainen pk- yritysten onnistumisesta.

Suomi on vientivetoinen maa. Se maailmalta hyvää enemmän, kuin mitä Globalisaatio on kuitenkin muuttanut ovat siirtäneet toimintojaan lähemmän suomalaista osaamista, mutta eivät enää työtä.

Pk-sektorin osuus kokonaisviennistämme on edelleen kovin alhainen, vain noin 20 prosenttia. Kasvun ja työllisyyden kannalta on keskeistä työskennellä lisääntyvän kansainvälistymisen eteen. Suuri etu on, etteivät toimintojen globaalit ulkoistamispaineet hevillä kohdistu pk-yritysten vientituotantoon. Tulos ja työ jää täysimääräisenä tänne. Tämä on hyvä ottaa huomioon myös julkisen sektorin vientiä tukevissa toimissa.

Annan suuren arvon sille, että yrittäjäjärjestö on itse lähtenyt aktiivisesti hakemaan keinoja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Kadonnut lapsi tai nuori ei ole vain yksilökohtainen tragedia, vaan tappio meille kaikille. Meidän kaikkien kannattaa siksi tehdä voitavamme ja nuorelle juuri työpaikka on yksi avainasia.

Uuden työntekijän palkkaaminen pieneen yritykseen on aina iso asia. Tätä kynnystä on syytä monin tavoin madaltaa. Itse pidän oppisopimuskoulutusta ja sen edelleen kehittämistä suurena mahdollisuutena. Meillä taitaa olla taipumusta kunnioittaa kovasti teoreettista koulutusta, mutta kannattaisi ehkä muistaa myös vanha viisaus, miten työ tekijäänsä opettaa.

Aloitin yrittämisestä ja siihen myös lopetan.

Yrittäminen ei ole vain elinkeinoa ja työtä, vaan yksi tapa toteuttaa itseään, yksi tapa kulkea elämänsä. Kaikki eivät ole, eivätkä voikaan olla yrittäjiä, mutta jokaisen on tärkeä yrittää elämässään, mikä tahansa tiensä onkin.

Hyvä Suomi = kaikki yrittäviä ja paljon yrittäjiä!

**Viime vuosikymmenellä
yksityisen sektorin
työpaikkojen netto-
lisäykset syntyivät pk-
yrityksiin suurten
yritysten jopa vähentäessä
työvoimaansa.**

nyt, kun puute työstä koettelee läntistä vuosikymmenen kehitys kertoo myös työn määrä tulee olemaan aivan menestyksestä, ja siis yrittäjäkunnan

tarkoittaa, että haemme ja saamme pelkkä kotoinen talous voisi tuottaa. viennin kuvaa – suuret yrityksemme suuria markkinoita. Ne kyllä vievät entisessä mitassa tavallista suomalaista

KIITOS ISONKYRÖN HERÄTTÄJÄJUHLISTA

Silmäisi eteen, Jeesus

Sirkku Rinnekari

Heinäkuun ensimmäisenä viikonloppuna, 6.—8.7.2012, saimme viettää Isonkyrön historian ensimmäiset herättäjäjuhlat. Olosuhteet olivat kauniit, puitteet hyvät, järjestelyt toimivat ja sääkin suosi. Kokemus juhlista on ollut yhdistävä ja voimaannuttava. Päällimmäisenä tunteena on jäänyt kiitollisuus. Olemme saaneet järjestää onnistuneet juhlat ja liittyä juhlapaikkakuntien ketjuun.

Kiitetty juhla-alueemme

Isonkyrön keskustan koulujen ympäristöön rakennetusta juhla-alueestamme tuli valtavasti myönteistä palautetta. Tyytyväisiä oltiin siihen, kuinka alue piti juhla-alueen yhdessä, yhtenä juhlakansana, ja siihen, kuinka lähellä eri toiminnot olivat. Kauniita rakenteita – juhlaporttia, puhujakoroketta, alttaria ja ristiä ihailtiin. Arkkitehti Anna-Maija Salolle ja kenttötoimikunnan taitaville miehille kuuluu näistä kiitos. Juhla-alueella oli hyvä olla ja hiljentyä, korkean taivaan alla. Meille on arvokasta se, että osa rakenteista on jäänyt kuntaamme maamerkeiksi muistuttamaan juhlista. Risti ja juhlaportti on sijoitettu Orisbergiin, jonka kellotapulista portin ja korokkeen suunnitelma on saanut vaikutteensa. Puhujakoroke on Pappilanpuistossa ja kohtamispaikan ilmoitustaulu Pappilanmutkassa, palvelemissa seurakuntalaisia.

Juhla-aluetta somistavat maitotonkat, lyhteet ja kukkakoristukset huomattiin. Koristeluryhmän luovuudelle vaivannäölle osattiin antaa arvoa ja kiitosta. Samoin alueen siisteydestä – vessakontteja myöten – tuli päivittäin hyvää palautetta.

Juhlaravintola ja invaravintola, kahviot, grillit ja jäätelökioskit saatiin sijoiteltua koulujen piha-alueelle sujuvasti. Juhlatori, infokuja ja lipunmyyntikojut mahtuivat sopuisasti koulujen, liikuntahallin ja koulukeskuksen kainaloon.

Paikoitusalueet ja leirintäalueet olivat aivan juhla-alueen kupeessa. Tästä kiitos kuuluu peltonsa juhlakäyttöön luovuttaneille sekä kunnalle ja

talkoolaisille, jotka alueet muokkasivat juhliä varten sopiviksi. Linja-autot saatiin pysäköityä Kyrööntien varteen. Liikenne- ja paikoitussuunnitelmat olivat tarkat ja huolella mietityt.

Koulurakennukset tarjosivat hyvät tilat kaikille tarvittaville palveluille, mediakeskukselle, toimistoille, terveydenhuollolle ynnä näyttelyille ja puuhapisteille. Liikenpä tiloista kuusi luokkaa yhteismajoitusluokiksikin.

Vaikka kunnassamme ei olekaan valtavaa jäähallia, kunnassamme on monia kauniita ja ainutlaatuisia tiloja. Näitä käytettiin juhlien oheisohjelmien paikkoina: Vanha kivikirkko, Pappilansaari ja Stenbäckin runoilijanmaja, Isonkyrön pääkirkko ja Pukkilansaari. Vähänkyrön kirkko ja Wanha Karhunmäkikin osallistuivat oheisohjelmatarjontaan.

Yhteismajoitustilojen löytyminen tuotti haasteita, sillä nyt jo valmistunut Kykkälän koulun oli juhlien aikaan remontissa. Majoitustoimikunta ahkeroi yhteismajoitustilojen löytämisessä. Apua saimme kyläyhdistyksiltä ja nuorisoseuroilta, unohtamatta Isonkyrön helluntaiseurakuntaa ja Ylistaron naapuriapua. Jokainen majapaikkaa kaipaava sen sai. Kotimajoituspaikkojakin löytyi oivallisesti. Tästä kiitos heille, jotka avasivat kotinsa ovet juhluvieraille.

Vältetty myrsky ja yllätysmäärä juhluvieraita

Juhlaviikonlopulle tilattiin kauniit ilmat jo vuosia ennen juhliä. Levitettiinhan seurapenkit perinteiden mukaisesti taivasalle. Perjantai-iltapäivällä saimme kuitenkin ilmatieteen laitoksen ennusteet ja varoitukset myrskysäästä lauantaile, ja tähän ryhdyttiin varautumaan. Kiitollisia olemmekin ilmojen säätäjälle, joka annosteli lauantaia iltaseurojen aikaan vain sadekuuroja. Seuraavat sateet juhla-alueelle koittivat vasta purkutalkoiden päättyessä. Kiitosvirsi kohosi purkutalkoissakin, kiitoksena juhlasäästä.

Nämä järjestyksessään 118. herättäjäjuhlat kokosivat jälleen kerran yhteen eri-ikäisiä ihmisiä. Toiveemme oli, että myös näille juhlille osallistuisi ensikertalaisiakin.

Juhlakentälle, jossa ei ole kattoa, seiiniä, eikä kynnystä, on helppo saapua ja siellä on helppo piipahtaa. Voi istahtaa seurapenkin päähän kuuntelemaan virrenveisuuta ja seurapuheita, kokea ystäväkansan lohdullisen läsnäolon, ristin siunauksen. Tai voi levähtää kahviossa ja kierrellä sitten juhlatorilla aistimassa tunnelmaa.

Väkeä saapui keskiviikosta alkaen eri puolilta Suomea, ulkomaitakin myöten. Merkillepannuihin kansainvälinen juhluvieraamme oli ministeri Nangolo Mbumba Namibiasta, jolla on vahvat siteet Isoonkyröön jo edesmenneen lähetystyöntekijä Kirsti Pakkalan myötä. Ministeri Mbumba puhui juhlien lähetysseuroissa. Juhlille saapui luonnollisesti väkeä myös seuraavilta juhlapaikkakunnilta: Haapajärveltä ja Lapualta.

Juhlavieraita laskettiin kokoontuneen viikonlopun aikana 38 000, mikä ylitti odotuksemme. On todennäköistä, että juhlat toivat kuntaamme tuhansia henkilöitä ensimmäisellä vierailulleen Isoonkyröön, mikä on ilahduttavaa kunnankin näkökulmasta. Muutenkin juhlien huomioarvio koettiin kunnassa merkittävänä ja hyvänä asiana.

Seurakunnan kokemus juhlien järjestämisestä on ollut yhdistävä. Juhlien on koettu lähentäneen seurakuntalaisia, eri herätysliikkeitä ja paikkakunnalla toimivia kirkkokuntia. Toiveemmekin toteutui, sillä juhille osallistui talkoiden myötä ja myös juhlaiviikonlopun aikana myös ensikertalaisia.

Meille kantautuneiden palautteiden perusteella heille kokemus on ollut myönteinen: herättäjäjuhlista, herännäisyydestä ja körteistä.

Juhlaviikonlopun ohjelma

Juhlakentän tapahtumat alkoivat torstai-illan talkooseuroilla. Nuo seurat olivat merkitykselliset järjestäjille ja talkoolaisille. Siksi oli hienoa, että seuroissa kuului vahvasti molempien ääni. Iltamyöhään pappilan yökahvila oli täynnä nuoria ja läTTYjentuoksua.

Perjantaina juhlaKentällä kuultiin vuoroveisuut ja aatoseurat. Illalla Heli Karhunmäki ja Kiharakolmio esiintyivät täpötäydelle Vanhan kirkon salille. Tellu Turka ja Suden aika musisoi Vähänkyrön kirkossa, ja Isonkyrön pääkirkossa konsertoi baritoni Jorma Hynninen urkutaiteilija Tapio Tiitun kanssa. Lossimatka Pukkilansaareen kauniissa kesäillassa piirtyi monen kesämuistoon, kun matkattiin saareen kuuntelemaan Mika Nuorvan, Mikko Pellisen ja Esko Turpeisen konserttia, ja osallistumaan nuorten yöveisuihin ja yöpiknikille.

Lauantai alkoi juhlaKentällä aamuseuroilla ja seurakuntatalossa Herättäjä-Yhdistyksen vuosikokouksella. Juhlakentällä päivä jatkui vuoroveisuihin, raamattutunnilla ja päiväseuroilla. Seurojen juhlapuheen piti H-Y:n puheenjohtaja Jukka Hautala. Juhlakentällä kuultiin myös lähetysseurat ja iltaseurat, joiden aikana sade kasteli juhla-alueen. Sadeasuin ja sateenvarjain varustautunut juhlaKansa ei sadetta säikkynt.

Lauantain oheisohjelmatarjonta oli monipuolinen, ja niissä näkyi myös paikallinen leima ja toimikuntien antaumus. Liikuntahallissa järjestettiin yhteinen lauluhetki Lasten veisuut. Juhla-alueen puuhapisteet keräsivät osallistujia aamu- ja iltapäivällä; Draamahuone, Tarinahuone, Rytmipaja, pihalla kiertävä Seikkailurata ja Hengellisen kuukauslehden puuhapiste.

Lauantain aikana järjestettiin myös erilaisia työntekijäkokoontumisia, opistojen kokoontumisia sekä körttipukuisten tapaaminen.

Päivän aikana järjestettiin useita konsertteja. Lauluflikkojen perhekonsertti veti liikuntahallin täyteen molempina esityskertoinaan. Vanhassa kirkossa järjestettiin kolme tilaisuutta. Hevinessu ylistarolaisittain kokosi kivikirkon täyteen eri ikäistä kuulijakuntaa. Alkuillassa siellä konsertoi isokyröläissyntyiset Oksalan sisarukset, ja myöhäisillassa kirkossa esiintyi Aholansaari Sinfonietta. Herännäisnuorten kuoro ja Oulun körttiopiskelijoiden kuoro pitivät levynjulkistamiskonsertin pääkirkossamme. Lapuan veteraanikuoro lauloi iltamusiikkia täydelle salille Vanhassa Karhunmäessä. Ja Pukkilansaaressa järjestetty Tarinoita elämästä -ilta sujui rauhallisessa kesätunnelmassa, vaikka liput myytiin loppuun nopeasti. Yleisöä hauskuutti stand up -koomikko Mikko Vaismaa ja hänen jälkeensä estradin valtasi ”naapurin poika” Juha Tapio.

Juhla-alueella oli neljä näyttelyä: Silmäisi eteen, Jeesus (lasten ja nuorten kuvataidenäyttely), Kalajoen käräjistä Senegalin talkoisiin (H-Y:n kansainvälisen työn näyttely), Katkaise köyhyys – naisten taloudelliset oikeudet (Suomen Lähetysseuran näyttely), ja Eteläpohjalainen kaunosielu, monen saran kyntäjä (näyttely virsirunoilija, kirkkoherra Lars Stenbäckistä). Oheisohjelmasta mainittakoon myös juhlien tunnuslauseesta inspiraationsa saanut Aistihuone, Isonkyrön opaskerhon opastuskierrokset Vanhassa kirkossa ja sen hautausmaalla, sekä Orisbergin opastetut hautausmaakierrokset. Moni koki elämyksenä varmasti myös zetoorikyydit Vanhalle kirkolle.

Sunnuntai alkoi aamuseuroilla ja lasten pyhäkoululla. Juhlakentän messu keräsi väkeä myös naapuriseurakunnista, jotka järjestivät omat jumalanpalveluksensa vasta illalla. Herättäjäjuhlien messu televisioitiin, mitä ei ollut tapahtunut liki kymmeneen vuoteen. Messun liturgeina toimivat kirkkoherra Artturi Kivineva ja kappalainen Eero Holma, kanttorina Suvi Koivisto, urkurina Arto Ristolainen ja kuorona Isonkyrön rovastikunnan kuorot. Messussa saarnasi H-Y:n toiminnanjohtaja Simo Juntunen.

Päätösseuroja edelsi vahdinvaihto: Isonkyrön juh latoimikunnan puheenjohtaja, kirkkoherra Artturi Kivineva luovutti Malmbergin lippaan Haapajärven juh latoimikunnan puheenjohtajalle, kirkkoherra Kari Tiirilalle. Päätösseurat alkoivat kauniissa säässä ja –

ainakin meidän juhla järjestelijöiden keskuudessa – haikeassa ja herkässäkin tunnelmassa. Istuimme vierekkäisillä penkeillä, kuin juhla perheenä. Isonkyrön herättäjäjuhlien päätöspuheen piti oikeutetusti pastori Alpo Järvi, joita oikeutetusti talkoopapiksikin kutsutaan. Syyskuussa Herättäjä-Yhdistyksestä eläkkeelle jäänyt Järvi johdatti juhla väen polvirukoukseen. Viimeistään silloin, kun noustiin veisaamaan päätösvirttä ”Herraa hyvää kiittäkää”, eivät monenkaan silmät pysyneet enää kuivina.

Purkutalkoot alkoivat heti kiitosvirren jälkeen, kun juh lakansa kantoi omat penkkinsä pinoihin. Pohjalaisen jämäptiuden tuloksena kenttä oli pian tyhjä ja kentän liepeille nousi särmät penkki- ja pukkipinot.

Ystävälliset emännät ja isännät

Suurta juhla vierasjoukkoa palveli erilaisissa tehtävissä noin 1500 talkoolaista. Hei saivat jo juhlien aikana suoraa, hyvää palautetta juhlien hyvästä hengestä ja juhla järjestelyistä. Hyvää palautetta talkoolaisista saatiin myös juhlien facebook-sivuilta, sähköpostiviestein ja erilaisissa kohtaamisissa juhlien jälkeen. Näitä terveisiä on ollut tavattoman mukava viedä talkoolaisille.

6400 henkilöautoa, 76 linja-autoa, 283 asunto-autoa/ vaunua ja 184 telttä-alueelle paikoitettua ajoneuvoa. Näitä ohjaamaan ja paikoittamaan tarvittiin suuri määrä talkoolaisia. Yli neljäsataa yhteismajoittujaa ja 265 kotimajoittujaa. Heitä palveli juhlien majoitussihteeri, majoituskanslian väki sekä muut majoitustoimitsijat. Suuri osa teki talkoovuoronsa yhteismajoituspisteissä, etäällä juhla-alueelta, valvontatehtävissä.

Juhla viikonlopun aikana syötiin reilut 20 000 ruoka-annosta. Eikä tässä ole mukana kahvioiden ja grillien tarjoilua, talkooväen ruokailua eikä kokoontumisten kahvituksia ja mediakahvilaa. Juhla-alueella palvelikin juhlien pääemännän organisoimana liki neljäsataa ravintolatalkoolaista. Heistä suurin osa teki useamman talkoovuoron ja pitkää päivää.

Juhla-alueetta pidettiin talkoovoimin siistinä, seurakunnan ja kunnan työntekijöiden tukemana. Vartiointi, ensiapu ja terveydenhoito pelasivat, samoin lastenhoito ja opastus, juhlien myyntitehtävät ja talousasiat sekä juhlien pääohjelmaan ja oheisohjelmiin liittyvät toiminnot ja huollot.

Juhlien tiedotus toimi saumattomasti. Juhlamme näkyivät lehtien palstoilla ja verkossa, ja ne kuuluivat Körttiradion myötä maamme radiotaajuuksilla ja nettiradion kautta maailmanlaajuisesti. Talkootoimistossa palveltiin talkoisiin ilmoittautuneita.

Kenttätoimikunnan väki teki suurimman osan työstään ennen ja jälkeen juhlien. Samaten käsityötalkoolaiset antoivat oman panoksensa ennen

Juhlatoimikunnan väkeä ja muita avainhenkilöitä. (kuva: Hannu Keski-Heiska)

juhlia. Lukuisat kauniit juhlatuotteet valmistuivat käsityökokissa ja kodeissa eri puolilla maata, ja auttoivat mahdollistamaan nämä juhlat. On hienoa kuulla, että pappilan käsityökokät ovat jatkuneet juhlien jälkeen. Aina löytyy kohteita, joiden hyväksi voidaan toimia ja kerätä varoja samalla, kun saadaan kokoontua. Kökät antavat paljon myös tekijöilleen.

Toimikuntien puheenjohtajat - Marja-Leena, Mikko, Paula, Jaakko R., Mirva, Johanna, Katariina, Kari, Martti aisaparinaan Miira, Elina, Jaakko P. ja Antti - kantoivat valmisteluista suuren vastuun. He antoivat valmisteluihin paljon. He antoivat sekä aikaansa että osaamistaan. Ilman heitä ja heidän toimikuntiansa väkeä ei juhla järjestelymme olisi olleet sujuvat, ohjelmamme onnistuneet eivätkä juhlamme olisi olleet juuri sen näköiset ja oloiset kuin ne nyt olivat.

Hyvä asenne tarttui talkoolaisista juhluvieraisiin ja vieraista talkoolaisiin. Myönteinen kehä syntyi. Talkoolaisemme saivat runsaasti ja itsensäkin yllätykseksi paljon suoraa palautetta ystävällisestä ja opastavasta palvelusta.

Rohkenen sanoa, että kokonaisuudessaan saavutimme hyvin sen, mihin H-Y:n juhla järjestelijä Osmo Kangas meitä evästi valmisteluiden alkuvaiheessa: ”On hyvä muistaa yhteinen päämäärä: että kokonaisuus saadaan toimimaan ja että juhluvierailla on hyvä olla. Lähtökohtana on hyvä muistaa, että olemme isäntiä ja emäntiä ja tänne tulee suuri joukko vieraita.”

Juhlavalmisteluissa Isonkyrön kunnan ja seurakunnan sekä paikallisosaston vahva tuki ja sujuva yhteistyö juhla järjestelyissä oli valtavan hieno asia. Sydämellinen kiitos siitä. On tärkeä muistaa, että me emme olisi onnistuneet tässä myöskään ilman naapuriapua, ilman maakunnan tukea. Tähän me luotimme, ja naapurit ja maakunta vastasivat kutsumme ja luottamukseemme. Kiitos kuuluu myös Herättäjä-Yhdistykselle, läheisillemme ja kaikille juhlien valmisteluihin eri tavoin osallistuneille.

Vieraile juhlatunnelmissa

Juhlajärjestäjät ja talkoolaiset kokivat juhla viikonlopun eri tavoin kuin juhluvieras. Niin kuuluu olla. Kaikkea juhlaohjelmaa ei pääse silloin seuraamaan. Oheisohjelmistakaan ei useinkaan pääse osalliseksi. Siksi onkin arvokasta, että seurapuheet voi kuunnella cd-levyiltä. Ja puheisiin, tunnelmiin ja kuviin pääsee tutustumaan myös juhlasivuiltamme, jotka Herättäjä-Yhdistys on arkistoinut (<http://www.h-y.fi/900-herattajajuhlat-isossakyrossa-2012>). Kirkkoherranvirastossa on myös H-Y:n kokoama Isonkyrön herättäjäjuhlien lehtileikekirja, johon saa käydä tutustumassa.

Voimaannuttava kokemus

Nämä kauan kaivatut ja huolella valmistellut juhlat jättivät kauniin muiston ja tunteen onnistumisesta ja yhdessä tekemisestä. Kokemus on toivon mukaan ollut voimaannuttava niin tekijöilleen kuin paikkakunnallekin. Me voimme tarttua näinkin suuriin haasteisiin rohkeasti ja pärjätä. Meidän ei tarvitse olla erityisiä ihmisiä, vaan riitämme kukin omana itsenämme. Meille löytyy se oma paikka ja oma tehtävä. Siinä on se voima. Ja siinä on se armo.

Juhlajärjestelijöiden puolesta saan toivottaa Sinulle Siunattua joulunaikaa.

*”Olet seimessä pieni ja voimaton vain,
vaan me uskomme itsemme sulle.
Olet auttaja heikkojen, mahdottomain,
olet virvoitus ahdistetulle.
Pyhät enkelit laulavat riemastuen,
kun on syntynyt auttaja ihmisten,
hän on täällä nyt pahnojen päällä.
Ja kun laulavat enkelit taivaalliset,
mekin ihmiset heikot ja puutteelliset
sua kiitämme alhaalla täällä.”*
(Siionin virsi 4: 2)

Kuva Stenbäck-näyttelystä Isonkyrön kirjastossa.

Isonkyrön entisen kirkkoherran Lars (Lauri) Stenbäckin kirjoittaman virren säe elää tätä hetkeä Isonkyrön herättäjä-juhlien tunnuksessa “Silmäisi eteen, Jeesus”.

Stenbäck syntyi Kuortaneen pappilassa v. 1811.

Hänen ollessaan 12-vuotias perhe muutti Vöyrille. Siellä Stenbäck koki syvän hengellisen murroksen v. 1835 ja liittyi heränneisiin.

Stenbäck toimi monilla eri aloilla. Hän oli pappi, lyyrikko ja virsirunoilija ja lisäksi kasvatustieteen professori, rehtori sekä koulu- ja laina-kirjastomies.

Lars Stenbäck oli herkkä ja omapäinen, kannanotoissaan jopa jyrkkä. 26-vuotiaana hän kävi J.L.Runebergin kanssa ankaran väittelyn uskon ja taiteen suhteesta. Häntä itseäänkin on pidetty lahjakkaana runoilijana.

Nuorena Stenbäck myös valmisteli väitöskirjaa, mutta suunniteltu yliopistoura joutui vastatuuleen hänen uskonnollisen vakaumuksensa takia.

Eteläpohjalainen kaunosielu, monen saran kyntäjä

Lars (Lauri) Stenbäck (1811 - 1870)

Lopullisesti hän palasi Etelä-Pohjanmaalle Isonkyrön kirkkoherraksi v. 1855.

Stenbäck kannusti seurakuntalaisia perustamaan kouluja. Hän halusi myös parantaa tilattomien asemaa ja köyhäinhoitoa. Kirkkoherran aloitteesta Isonkyröön perustettiin ensimmäinen kirjasto.

Isonkyrön vuosina keuhkotauti heikensi hänen voimiaan ja hän joutui oleskelemaan paljon sisätiloissa. Kuitenkin kaunosielu eli yhä Stenbäckissä. Hän varusti pappilansa kukkapöydin ja valkoisin huonekaluin. Jopa valkoiset käytävämatot oli latioilla.

Stenbäck ryhtyi Isossakyrössä uudelleen runoilijaksi ja alkoi kirjoittaa virsiä.

Kyrönjoen Pappilansaareissa hänellä oli maja, johon hän saattoi vetäytyä omaan rauhaansa kirjoittamaan.

Hänet kutsuttiin virsikirjakomiteaan ja hän julkaisi oman ruotsinkielisen virsikirjaehdotuksensa v. 1857. Sen innoton vastaanotto oli runoilijalle suuri pettymys.

Lars Stenbäck kuoli v. 1870. Hänen hautansa on Isonkyrön Vanhan kirkon hautausmaalla. HK

Kyrönjoen Pappilansaareissa on edelleen ns Stenbäckinmaja, johon runoilija vetäytyi omaan rauhaansa kirjoittamaan. Maja sai kesän 2012 aikana punamultamaalin seiiniinsä sekä uuden huopakaton. kuva PV

Muistojen lakeus

Siellä missä taivas
kaartuu sinisenä
lakeudeun ylle.

Siellä missä Kyrönjoki
rauhallisena virtaa
lakeuden halki.

Siellä missä vilja
tuulessa huojuen
lainehtii kuin meri,
laajan lakeuden
viljavilla vainioilla.

Siellä missä äidit,
tuulen huminasta
löytävät sävelen
lastensa kehtolauluihin.
Siellä olivat lapsuuteni
ja nuoruuteni päivät.

Siellä ovat juureni yhä,
leijuvan kytösavun
tuoksuisissa kesäilloissa.

Raatajien, suonraivaajien
kuokkimien peltojen
mustassa mullassa.

Vanhusten kertomissa
talvi-iltojen tarinoissa.

Lakeuden tuulessa
humisevissa kuusimetsissä.

Siellä lapsuuteni ja
nuoruuteni lakeus,
unohtumattomana
muistojeni helminauhassa.

Kalervo Kristo

Isonkyrön Voimistelijat 70 vuotta Pöristen kohti uusia haasteita

Liikunnallinen satunäytelmä Pörisevä siivitti Isonkyrön Voimistelijoiden 70-vuotisjuhlavuotta. Kevätkausi huipentui huhtikuun lopulla satunäytelmän kahteen esitykseen liikuntahallissa.

Kulissien takana pimennetyssä salissa kävi kuhina ja jännittynyt suhina juuri ennen h-hetkeä. Täysi katsomo odotti valon pilkahdusta ja musiikin ensi tahteja. Spottivalot syttyivät ja Noora Lintula tanssi esiin haravan kanssa. Siitä se lähti. Ryhmä toisensa jälkeen pani parastaan. Pienimmät naperot suhisivat syksyn lehtinä. Perheliikunnan pallerot matkasivat vanhempiensa vinhassa kyydissä. Vekarat lensivät matalalla ja isommat tanssijumppaajat liisivät nauhoineen pilvissä. Showtanssijat revittelivät kaupungin vilksessä ja pienemmät tanssijumppaajat keinuivat aalloilla. Naisten tanssillinen ryhmä toi tuulahduksen kesäisestä aamusta.

Noora tyttönä, Emilia Hannuksela Pörisevänä ja Tiina Niemi loppunumeron perhosena loistivat rooleissaan. Katri Lintulan kertojaääni kuljetti sadun Pörisevää seikkailusta toiseen. Kokonaisuus koreografioineen, lavasteineen, valoineen ja äänineen oli niin esiintyville jumppareille kuin yleisölle juuri sellainen unohtumaton elämys, jonka Isonkyrön Voimistelijat halusi juhlavuotensa kunniaksi tarjota.

Pörisevä-sadun on kirjoittanut Oili Tanninen. Kirjailija antoi ilomielin luvan satunsa käyttämiseen liikunnallisessa satunäytelmän runkona. Jumppaohjaajien laatimien koreografioiden ja puvustusideoiden ansiosta tarina heräsi liikunnalliseen eloon ja iloon. Elina Jacklin teki uskomattoman työn näytelmän käsikirjoittamisessa ja kokonaisuuden koordinoinnissa. Sadan voimistelijan ohjaaminen oikeaan aikaan oikeaan paikkaan ei ole ihan pikkujuttu. Yhteisöllisessä yhdessä tekemisessä on voimaa, josta amennamme pitkälle seuran tulevaisuuteen. Myös Kyrön Voiman Naisvoimistelijoiden komea historia velvoittaa. Uskollisia seurapuurtajia on löytynyt vuosikymmenestä toiseen. Heistä kaksi Sirkka Lepistö ja Riitta Riihimäki palkittiin juhlassa Voimisteluliiton kultaisilla ansiomerkeillä.

Juhlalumun jälkeen Isonkyrön Voimistelijat starttasi syyskauden, jota värittää Sun Lahti 2013 -voimistelun suurtaapahtumaan valmistautuminen. Syksyn aikana seura toteuttaa myös historiansa suurimman välineinvestoinnin ja hankkii Yhyres-yhdistyksen tuella oman, kansainväliset mitat täyttävän voimistelumaton. Samanlaista lainamattoa käytettiin Pörisevä-näytelmän esiintymisalueena. Ehkä Isossakyrössä vielä joskus nähdään joukkuevoimistelukisat, joissa on mukana joukkue myös omasta seurasta.

Hanna Hannuksela
puheenjohtaja
Isonkyrön Voimistelijat

MLL

Hanna Luukkonen, Katja Jouppila ja Leena Kauppi harrastemessuilla MLL:n osastolla.

Tänä syksynä MLL:n tukioppilastoiminta on täyttänyt 40 vuotta. Tukioppilaat ovat vapaaehtoisia yläkoulun oppilaita. Yleensä koulun opettajia toimii tukioppilasohjaajina, kuten meidänkin paikkakunnalla. MLL:n tuoreen arvioinnin perusteella tukioppilastoiminta edistää nuoren sosiaalisten suhteiden rakentumista ja halua vaikuttaa omiin asioihin. Itse tukioppilastoiminta voi vähentää yksinäisyyttä ja syrjäytymistä. Paikallisyhdistyksemme on lisäksi saanut tukioppilasta apua muutamiin tapahtumiin. Yhteistyötä on siis ollut, mutta sitä varmasti voitaisiin vielä tulevaisuudessa lisätäkin. Joka tapauksessa, onnittelut ja kiitos vielä tukioppilastoiminnassa toimineille!

Kevätilo- keräys on vuosittainen MLL:n yhteinen keräys. Päätimme tänä vuonna olla hankkeessa mukana, sillä se mukavasti korostaa paikallisuutta. Idea on se, että kukin paikallisyhdistys saa itse päättää keräyiskohteensa. Me kohdensimme varat perhekahviloiden toimintaan. Meillä toimii tällä hetkellä tiistaisin ja torstaisin kahvilat Pohjankyrötalon alakerrassa. Kiitos vielä kaikille lahjoittajille!

Isonkyrön Yrittäjät järjestävät vuosittain vapputorin paikkakunnalla. MLL oli mukana ongintakojun kanssa. ”Krääsän” onginta on lapsille mukavaa ja vappuun sopivaa, mutta tässä oli huomioitu isommatkin yllätyksen himoitsijat.

MLL:n toiminta painottuu herkästi pikkulapsiperheisiin. Meillä on ollut takavuosina yrityksiä saada toiminnan piiriin nuorisoikäisiäkin, mutta emme ole kovin hyvin onnistuneet. Nyt on kuitenkin jotain syntynyt eli päätimme lähteä tukemaan Orismalan kylän nuorisoa. Nuorisolle on avattu Kylätuvalta tilat ja aikuinen vetäjä on paikalla seuraamassa puuhia. Kylätuvan ovet ovat auki noin pari kertaa kuukaudessa ja sinne voi tulla edempääkin kuin vain Orismalasta. Toiminta – ajatuksena on, että yhdessä suunnitellen vapaa-ajanvietto kiinnostavaksi.

Pienten hiihtokoulua vedettiin viime talvena ja samalla mallilla mennään tänäkin talvena. Idea syntyi muutama vuosi sitten kun KyVo-hiihtoporukka ehdotti, että ottaisiko MLL asiakseen järjestää pienenpien hiihtokoulun kuin mitä urheiluseura itse järjestää. Tähän tartuttiin ja väkeä on riittänyt. Ylipäin hyvät olosuhteet mahdollistavat hiihtokoulun pidon, vain pakkana on joskus oikutellut liian kovilla lukemilla.

Jo useampana vuonna MLL on osallistunut 1700-luvun markkinoille. Tälläkin kertaa meillä oli ohjattua tekemistä, mutta otimme vapaan leikkimispaikan takaisin lasten käyttöön. Aika pienellä vaivalla saa onnistuneet puitteet ja lapset leikkivät kuin entisaikaan. Kaikessa tekemisessä on hienoa, kun voidaan/pitää tehdä kierrätysmateriaaleista. Paikallinen pukulainaan autoi meitä taas tänäkin vuonna pukuvalinnoissa eikä tarvinnut hävetä ”kampeita”.

Tänä vuonna eri järjestöt ja tahot saivat mahdollisuuden esitellä toimintaansa Harrastusmessuilla Isonkyrön koulukeskuksessa. Me MLL:stä olimme messuilla mukana myös ja yritimme houkutelua samalla väkeä meidän toimintamme pariin. Onnistuminen siinä jää nähtäväksi, mutta tässä vielä lisähoukuttelua. MLL:n toiminta on niin monipuolista, että sieltä löytyy paljon mahdollisuuksia toimia eri-ikäisille. Ja uusille ideoille olemme avoimia MLL:n arvoja kunnioittaen!

Leena Kauppi, pj

Isonkyrön vuoden 2012 yritys HAHTOLAN LIHA

Harri Hahtolan pyörittämä yritys perustettiin vuonna 1994. Toiminta lähti käyntiin pienesti, aivan omista tarpeista; kertoo Harri.

- Vähitellen alkoi tulla kyselyjä muualtakin ja pikkuhiljaa toiminta lähti laajenemaan. Pääasiallisena tuotteena ovat lampaat ja hevoset. Rahtityönä teurastetaan tuottajan omia eläimiä ja ruhon voi noutaa kokonaisena tai vakuumiin paloiteltuna.

Tänäpäivänä puhutaan paljon lähiruuan puolesta ja se on lisännyt lihan menekkiä. Suoramyyntiäkin on jonkin verran, mutta silloin kannattaa soittaa etukäteen josko varastossa sattuisi olemaan valmiita paloja.

Pienteurastamoilla on kysyntää, koska isot firmat eivät ota linjastoilleen kuin pääasiassa sikaa. Esimerkiksi Ylämaan karjarotu leveine sarvineen ei sovellu isojen yritysten tiukkoihin raameihin.

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira tekee valvonta käyntejä tarkastaen niin tuotteet kuin tuotantotavatkin. Hygienia on tarkkaa. Teurastuksessa syntyvät jätteet vieetään Honkajoelle. Samanlaiset tarkat direktiivit

ja säädökset määrittelevät toimintaa niin isolla Atrialla kuin pienteurastamoilla.

- Samanaikaisesti tuodaan Thaimaasta tai muualta kaukaa lihaa, joita on tuotettu ihan omanlaisilla säädöksillä; hämmästelee Harri.

Teurastamo on suurennettu vuonna 2010. Silloin kaksinkertaistettiin toimitilojen koko. Tällä hetkellä ei ole näkyvissä lisätilan tarvetta. Laajentaminen on iso kynnys ihan kustannussyistä. Jos 1000 yksikön määrä ylittyy, niin pienteurastamon status katoaa ja on esimerkiksi palkattava oma eläinlääkäri.

Työntekijöitä on Harrin ja vaimonsa Maaritin lisäksi kaksi omaa poikaa, Sami ja Rami sekä yksi oppisopimuksella koulutettu vieras työntekijä.

Työt ovat sesonkiloonteisia. Syksystä jouluuun ja taas pääsiäisen aikoihin ovat kiivaimmat sesongit.

- Lama ei ole näkynyt teurastamon toiminnassa. Työt ovat kaiken aikaa lisääntyneet. Uskon että tulevaisuudessakin töitä riittää pienteurastamoilla.

Akat, Antton & Avanto

Pukkasivat mulle täällääsen kirjootushomman ja aattelin sitte notta laitetahan oikeen trossaten tulemahan, aihehan on mitä parahin. Meiton muutamia akkoja käyny vuoren päivät Orisbergin leirintäalueella saunomas ja avannos. Kyllä me nimikin tälle porukalle keksittihin, Täyrellisiiksi naisiiksi meitä saa vast eres tituleerata.

Akkatapaamisestahan tämä lähti, silloin Sainion emäntä sai loistotuuman ja Paukkusen Marja pisti tuulemahan ja ny sauna lämpiää kerran viikos seittemältä tiistaki-ehdoosin. Välillä meiton enee ja joskus vaan muutama rohkia, mutta aina yhtä makialta se tuntuu. Jokku on käyny kokeelemas, muttei oo tykänny.

Aluus hakattihi melalla reikää jäähä ja lopuksi jouruttihiin pyytämään kartanon miäsväkiä apuui. Isäntä teki meille kurottajalla avantoa ja kerrankin kloppi oli teheny niin upian kirvehellä ja viälä paksuhun jäähän, jouruttihiin tovi sitä päivittelemähän. Sinne me sitte mentihin jonos ja jäänpaloja nakeltihin reunoolle. Kyllä me kiitollisia oltihin. Miähet sai kehuja notta.

Talavella Marja lähti Vivamohon käymäs ja toi meille tuliaasen. Siellä oltihi avantotouhuus jo piremällä ja talkkari oli hommattu meille pumpun. Teki vielä jalaakki nottei pohjamudas jouru seisomaan. Soli Anttonin päivä, kun pumppu asennettiin, siitpä nimi Antton. Oli se hianua laittaa Antton ekaa kertaa järvehen ja kuunnella ihanaa solinaa. Siton tullu kuunneltua muulloinkin, aina yhtä rauhoottava vaikutus. Keväällä peljättihin jotta sulattaa koko järven.

Me kokoonnutahan takkatupahan, nakatahan vaattehet pois, pannahan kengät jalakahan, jokku fiksut suojaa päänsä pipoolla. Hiipakan emäntä meille kenkiä kantoo Tervajoen kaupasta ja kyllon ollu hyvät. Sukat on torettu huanooksiksi ja villaaset jää vetehe. Sitte vaan painutahan saunahan, tosin jokku tohtii mennä kastautumahan jo enne sauna. Jokaanen menöö avantohon nii monta kertaa ku parhaalta tuntuu, mutta neliännän kerran jälkehen alakaa se ihana ihon kuplinta ja vesi tuntuu lämpösemältä joka kerta. Parhultaasin keli on parikymmentä astetta pakkaasta, sellaanen, ku lumi narskuu kenkään alla. Maa ja puut o kuurutettu valakoosella ja kuu loistaa taivahalla. Sen komiampaa maisemaa saa hakia.

Saunakaljoja mei sinne raahata, soo sellaanen paikka. Kerran on skoolattu pikkuusen väkevämmällä. Silloin oli hyvä syy, yhyrestä Täyrellisestä naisesta tuli vuaren pohojalaanen. Soli pikkumukin paikka. Muutoon ollaan juatu saunan päälle lämmintä mehua ja makkaraaki on saanu paistaa takas.

Tämon ollu sellasta miälelle ja kropalle mukavaa touhua, huanot päivät o jääny taa ja iloonen miäli tullu tilalle. Kyllä siälä määräätki saa, mutta siinon sellaanen vaara notta meiton pian kuaro märejämäs. Välillä o saunas nii hyvät jutut, nottei millää joura lähtiä kastautumahan, vaan henkihapetuksis viimeesillänsä pukkaa pihalle. Yhyren kerran kyllä tuumasin piänes miäles notta kyllä me sakioota ollahan, vesi ku oli niin kylmää notta sisuskaluuhin hairoo. Lentsuja ei oo tarvinnu sairastella. Kylypylööhin meirän ei trenkää mennä, meillon kylmävesia-allas ja turvehoirot samas paketis. Eikö ne sanokki tämän olevan tervehellistä. Toki on tautisia joille tämä ei passaa, mutta niistä tiätää lääkäri. Rakennekynnet ei muute kestä tätä touhua, ne o paras jättää kotio.

Pari miästä uskaltautuu viime talavena kokeelemahan, muttei niistä kuulunu sen koommin. On ne akakki miähiänsä houkutellu, muttei ne oo oikeen ottanu onkehen. Sen verran hyvin o piha ollu putsattuna lumesta saunan pihhin asti, joten tohorinkin sanua notta tyytyväisiä kai ovat ollehet, ku eres kerran viikos akka on rauhallisella miälellä ja ei oo ollu lohikäärmehengitystä ilimas. Köllähtää vaan koppahansa maate levollisin miälin.

Toki jos rohkeeta miähiä löytyy, puali ysin jälkehen saa tulla kunhan vaan ilimoottaa ennakkohon. Yksin ei trenkää tulla, jos jotaki sattuu. On ne miähet lupaallu riistakameraa meirän turvaksi, muttei me oo piitattu sellasesta. Ja jos akkaväkiä kiinnostaa, tervetuloa vaan mukaha. Kolome euroa on kertamaksu, joten harrastus ei oo hinnalla pilattu.

Kun soivat kiukaan mustat urut, poistuu kaikki arjen surut.

Täyrellisten naisten pualesta

**Hyvää Joulua ja Tervehellistä Uutta Vuotta 2013
toivottaen, Haapojan Eila**

CARL LUDVIG ENGEL

Isokyröläisten rakennusten suunnittelijana

Tämän jutun juuret juontuvat Isonkyrön herättäjäjuhliin 2012. Sain talkootehtäväkseni nikkaroida juhlakentälle puhujakorokkeen, jonka arkkitehti Anna-Maija Salo oli ideoinut Engelin piirtämästä Orisbergin kellotapulista. Puhujakoroke oli innostava työ. Kun tekee työtä käsillään, ajatuksetkin lähtevät liikkeelle.

Muistin muutaman vuoden takaisen havainnon, että Ilossakyrössä on useita C. L. Engelin suunnittelema ja piirtämäksi sanottua rakennusta.

Engel syntyi 1778 Berliinissä. Muurarimestari -isänsä mukana työskennellen hän oppi muurarin ammatin jo nuorena. Maanmittarin tutkinnon hän suoritti vuonna 1800. Rakennusarkkitehdiksi hän valmistui Berliinissä 1804 ja aloitti työt Preussin rakennushallinnossa. Preussin hävittyä sodan Ranskalle 1806 rakennustoiminta maassa lamautui. Vuonna 1808 Engel sai nimityksen Tallinnan kaupungin rakennusmestariksi. Engelin ensimmäinen käynti Pietarissa tekee häneen suuren vaikutuksen, jonka seuraukset näkyvät hänen tulevissa suunnitelmissa ja piirustuksissa.

Vuosina 1814-15 hän työskentelee Turussa pietarilaisen tehtailijan palveluksessa. Turussa hän tapaa Helsingin uudelleen rakennustoimikunnan puheenjohtajan Johan Ehrenströmin ja ilmoittaa valmiutensa komitean arkkitehdiksi. Helsinki oli pahoin palanut 1808. Nyt seuraa vielä jakso työskentelyä yksityisarkkitehtinä Pietarissa Hän saa vaikutteita asemakaavasunnitteluun, joita myöhemmin pääsee toteuttamaan piirtäessään pääkaupungiksi 1812 nimetyn Helsingin kaavaa.

Pysyvästi Helsinkiin 1816

Engel nimitetään Helsingin uudelleen rakennustoimikunnan arkkitehdiksi 1816. Vuoden kuluttua valmistuu Senaatintorin suunnitelma. Moniin asioihin vaikuttava oli keisari Aleksanteri I:n vierailu Helsingissä 1819.

Keskusvirastot muutetaan Turusta Helsinkiin. Se lisäsi suunnittelutyötä. Engel tapasi keisarin ja sai häneltä kiittävän lausunnon työstään. Senaatintorin

ympäristön ja rakennusten suunnittelu, piirtäminen ja rakentamisen valvominen työllistivät Engelin 1820-23.

Merkittävä nimitys 1824

Engel nimitetään yleisten rakennusten intendentiksi eli rakennushallituksen johtajaksi. Nimityksestä seuraa vastuu koko suuriruhtinaskunnan yleisistä rakennuksista. Tulee muun muassa monia kirkkojen suunnittelutehtäviä. Hän saa suunnittelu- ja piirtämistä toimistoonsa. Edelleen hän valvoi ja johti vastuuntuntoisesti ja huolellisesti, että Helsingin uudelleenrakentaminen tehtiin suunnitelmien ja piirustusten mukaan. Muurarin työt osaavana hän oli erityisen kiinnostunut lämmityksen järjestämisestä ja kivenhakkuusta.

Engelin aloittaessa intendenttinä 1824 oli intendenttikonttorissa seuraavat työntekijät: Johtaja eli intendentti C.L.Engel. I konduktööri A.W. Arppe. Hän oli suomalaissyntyinen, Ruotsissa koulunsa käynyt arkkitehti. Tehtävänä oli tarkastaa, tehdä uusia piirustuksia, laatia tarvikeluetteloita ja kustannusarvioita sekä toimia sihteerinä.

II konduktööri A.F.Granstedt. Hän oli myös arkkitehti. Tehtävänä oli toimia I konduktöörin apuna ja tehdä samoja töitä. Kirjeenvaihtoa hoiti vain Arppe. Lisäksi oli kaksi arkkitehtioppilasta.

Engelin suunnitelmia Orisbergiin

Niilo Liakan 1920 ilmestyneessä kirjassa Orisbergin kartano ja ruukki on kuva, jonka alla on teksti: Ulkokuonerakennus, Engelin piirtämä, 1820-luvulta. Kuvan rakennuksessa näkyy Engelin tyyli; pylvää, loiva katto paksuine räystäineen, leveistä vaakasuoraan lyödyistä laudoista tehdyt seinät ja nurkkalaudat. Kokonaisvaikutelma ja mitoitus ovat silmää miellyttäviä. Uskon tämän olevan Engelin ensimmäisiä suunnitelmia Isonkyröön.

Engelin kirjeestä ystävälleen saksaan 1825

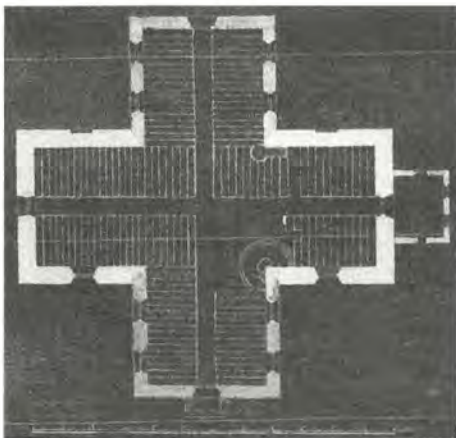
“Helsingin uudelleenrakentamistoimikunnan arkkitehtina ei juuri ollut sivuansioita eikä olisi ollut

Erkki Korpin suunnitelma Isonkyrön kirkon laajentamiseksi.

Intendenttikonttorin suunnitelma Isonkyrön kirkon laajentamiseksi.

Erik Korpin suunnitelma Isonkyrön kirkon pohja-alaksi

aikaakaan niitä tehdä. Vasta vuodesta 1823 olen saanut yksityisiltä suunnittelu- ja piirtämistöitä. Siitä kun otin viime vuonna vastaan intendentin viran, olen suunnitellut neljä kirkkoa ja kaksi kellotapulia”.

Suunnitelmien ja piirustusten tarve kasvaa

Työtarjoukset lisääntyivät autonomisessa Suomessa olojen vakiintumisen ja syntyvyyden kasvun vuoksi. Kirkot kävivät pieniksi. Laajojen pitäjiä kulmakuntien asukkaille tuli halu rakentaa oma kirkko ja saada lyhyemmät kirkkomatkat. Tätä kappelikehitystä kirkkoherrat vastustivat verojensa pienenemisen pelossa.

Kunnallislaki 1865 osaltaan auttoi tätä kehitystä muodostaa uusia itsenäisiä kuntia ja seurakuntia.

Nyt, pari vuosisataa myöhemmin, elämme aikaa, jolloin pyritään yhdistämällä muodostamaan taas isompia kuntia. Aaltoliikettä!

Orisbergin kartanoseurakunta, kirkko ja koulu

Lars Magnus Björkman (aateloituna Björkenheim)anoi ja sai senaatilta 1828 oikeuden rakentaa Orisbergiin saarnahuone ja laittaa alkeiskoulu Bell-Lancasterin

vuoro-opetustavan mukaan, sekä kutsua papin, joka samalla olisi opettajana koulussa. Björkman tilasi piirustukset C.L. Engeliltä kirkkoa, pappilaa, jossa olisi koululuokka sekä kellotapulia varten. Nämä toteutettiin. Ainakin Engelin piirtämä puutarhan huvimaja on vielä toteuttamatta.

Kirkko valmistui 1830, kellotapuli 1831. Hautausmaa ja kirkko tapuleineen vihittiin tarkoitukseensa uudenvuodenpäivänä 1832. Seurakunta oli kaksikielinen, samoin koulussa opetettiin suomeksi ja ruotsiksi.

Orisbergin seurakunnan ensimmäisenä pappina ja opettajana toimi Frans Mikael Toppelius, Sakari Topeliuksen serkku. Hän kävi serkkunsa ohjauksessa rippikoulun Orisbergissä kesällä 1833. Sakari Topeliuksen Välskärin kertomuksissa Orisberg on Mainiemen linnan esikuvana.

Kirkko on kahdeksankulmainen pyörökeskiö. Keskellä rakennusta kohoaa pieni, samanmuotoinen pyörökupuun päättyvä torni. Joka seinällä kirkossa ja tornissa, asehuonetta ja sakastia lukuunottamatta, on ikkunat, joten kirkko on valoisa. Sisustuksen erikoisuus on alttarin yläpuolella oleva saarnatuoli. Altaria vastapäätä peräseinällä on lehteri. Kirkkoon tehtiin paanukatto. Kansan raamattuseura on vuokrannut toimintakeskukseksi kirkon, huvilan ja leirintäalueen sekä vastannut toiminnasta vuodesta 1976 alkaen.

Kirkon katto uusittiin 1970-luvun lopulla. Olimme Tauno Lepistö, kesätyöntekijä Tapio Luoma ja tämän kirjoittaja naulaamassa kirkon kattoon uusia paanuja. Kun Tapio Luoma nyt Espoon piispana osallistuu jonkin seurakunnan kirkon paanukaton suunnitteluun, hän tietää, mistä on kyse. Mitä on tehnyt omin käsin sen tietää ja osaa. Oppia ikä kaikki!

Kellotapuli muistuttaa hellenististä pylväikkää. Pohja on neliön muotoinen. Kukin sivu on kuusi metriä. Jokaisessa kulmassa on kolme 5,1metriä korkeaa pylvästä. Niiden varassa lepää loiva katto. Kreikassa tällaiset rakenteet tehtiin kivistä. Engel vaati, että pylväät höylättiin hyvin sileiksi ja maalattiin valkoiseksi, jolloin rakennus kauempaa katsoen näytti vaaleasta kivistä tehdyltä. Kelloja on kaksi. Yhteispaino on yli 200 kg.

Isonkyrön keskiaikaisen kirkon laajennussuunnitelmat

Isonkyrön kirkonkokous päätti 1838 hankkia piirustukset ja kustannusarvion liian ahtaaksi käyneen kirkon muuttamiseksi ristikirkoksi. Suunnitelmat pyydettiin kokkolalaiselta muurarimestari Erik Korpilta. Ne lähetettiin intendenttikonttoriin tarkastusta ja hyväksymistä varten. Seuraavana vuonna tuli vastaus. Lainaan Heikki Klemetin tekstiä kirjasta Suomalaisia kirkonrakentajia 1800-luvulla.

“Engel antoi sihteerin Arppen kirjoittama: (Engel hallitsi huonosti ruotsin kielen) --- olen minä tarkastettuani lähetetyt asiakirjat ja piirustussuunnitelman katsonut tarpeelliseksi tehdä sekä uuden piirustuksen että kustannusarvion, sen itse allekirjoittaen”. Engelin lainaus päättyy. Klemetin kirjasta vielä:”Tämä

Intendenttikonttorin lopullinen piirustus on samoin väritettykin kuin Korpin, jonka piirustus ei muuten ole yhtään huonommasti tehtykään. Intendenttikonttori ei kumminkaan mainitse Korpista mitään, mutta hänen nimensä jäi kirkonkokouksen pöytäkirjoihin ja sitä tietä tähänkin teokseen”.

Piirustusten mukaan kirkko olisi muutettu uusklassiseksi ristikirkoksi madallutetuin seinin. Harmaakivisen keskiaikaisen pitkäkirkon jyrkkäkattoisesta alkuperäisestä asusta ei olisi paljoa säilynyt. Suunniteltu toteutus olisi lisäksi tuhonnut kirkon seinät kokonaisuudessaan peittävä 1560 valmistuneet maalaukset.

Maalaukset paljastettiin 1885 paksun kalkkirappauksen alta. Vuonna 1666 antoi Isonkyrön silloinen kirkkoherra Isak Brenner joko puhdasoppisuuden tähden tai maalauksia liian primitiivisinä pitäen peittää ne kalkkilaastilla, jolloin ne jäivät unohduksiin yli kahdeksi vuosisadaksi. Onneksi muutos ei toteutunut, vaan seurakunta rupesi suunnittelemaan kokonaan uutta kirkkoa. Monivaiheisten paikkakysymyskiistojen ja nälkävuosien takia kirkko rakennettiin vasta 1874-77.

Keisarillisen intendenttikonttorin toimintatapa

Engel itse allekirjoitti kaikki 1824-1840 intendenttikonttorissa hyväksytyt, korjatut tai kokonaan piirretyt suunnitelmat. Siksi Suomessa on kymmeniä Engel-kirkkoja, tapuleja, pappiloita, makasiineja ja muita julkisia rakennuksia, vaikka hän ei olisi niitä piirtänyt. Suunnittelun ja piirtämisen teki I tai II konduktööri, jolle Engel tehtävän antoi mahdollisen opastuksen myötä. Piirtämisen jälkeen hän tarkasti asiakirjat ja piirustuksen ja allekirjoitti ne omalla nimellään. Suunnittelija ja piirtäjä ei piirustuksiaan signeerannut edes nimikirjaimillaan.

Jo ennen Engelin aikaa oli tapa, että tilaaja esitti rakennuksen suhteen omat toiveensa joko sanallisesti tai piirustuksena. Edellä kerrottu Isonkyrön vanhan kirkon laajennussuunnittelu on tästä hyvä esimerkki. Piirtäjien ja suunnittelijain vähydestä

johtuen useat seurakunnat saivat intendenttikonttorista lähes samat piirustukset kuin jokin toinenkin seurakunta. Ehkä oli tehty vähäisiä muutoksia mitoittamiseen, ulkoonäköön tai sisustuksen yksityiskohtiin.

Heikki Klemetti kirjoittaa kirjassaan Suomalaisia kirkonrakentajia 1800-luvulla:

-Engelin yksilöllinen ansio on mittojen suhditus.

-Ulkokupu, joka esiintyy monissa kirkoissa, on antiikkisten muotojen uudelleenluontityyppiä.

-Pyörökeskiömuoto on alun perin suomalaisten kansanrakentajien 1700-luvulla luoma. Se mahdollisesti lyhyempien hirsien käytön seinissä. Esimerkkeinä

lähialueilta Orisberg, Vimpeli sekä palaneet kirkot Alavus ja Kauhajärvi Lapualla.

Isonkyrön kirkkoherran pappila

Nuorin Engelin Isonkyröön suunnittelemissa rakennuksista lienee Mariedahlin pappila. Se rakennettiin 1849. Kirkkoherrana oli silloin Karl Erik Hällfors. Pappila on täytynyt suunnitella jo paljon aikaisemmin, Engel kuoli 1840. Mariedahlin pappilan helmenä voi pitää puoliympyrän muotoista kuistia ja portaita sekä sopusuhtaista ulkomuotoa ja mitoittamista. Rakennus on suojeltu kohde.

Loppuarvioita

Isossakyrössä Engel tuskin kävi. Matkustaminen oli silloin hankalaa ja hidasta. Hevoskyyti oli ainoa kulkutapa.

Carl Ludvig Engelin intendenttikaudella 1824-40 empiretyyli levisi koko maahan ja siitä tuli hyvän arkkitehtuurin keskeinen tunnusmerkki. Isossakyrössä on ainakin kaksi paikkaa, joissa voi vielä omin silmin ihailia Engelin empireä. Mariedahlin pappila Isonkyrön keskustassa ja Orisbergin kirkko ympäristöineen.

Engel rakensi Helsinkiin perheelleen talon ja teki sen ympärille kukka- ja vihannespuutarhan, jota innolla hoiti ja hyödynsi.

Lähteet: Liakka: Orisbergin kartano ja ruukki, WSOY 1920

Heikki Klemetti: Suomalaisia kirkonrakentajia 1800-luvulla, WSOY 1936

Isonkyrön Vanhan kirkon historiaa, Isonkyrön seurakunta 2004

Kytösavut VI Etelä-Pohjanmaan maakuntaliitto 1954

Isonkyrön kirkot -esite

Pirjo Tuominen:Linnat, Tammi 2005

ISONKYRÖN KOTISEUTUELOKUVAT,

ENTISYYS JA NYKYISYYS AIKAMME KUVISSA

Isossakyrössä elettiin 1960-luvun aktiivista aikaa, kuten koko kotoisessa Suomessamme. Maata ja yhteiskuntaa rakennettiin, koneita kehiteltiin. Töiden vastapainoksi oli monenlaista yhteistä ilta- ja harrastustoimintaa, joissa päämäärään ponnisteltiin yhdessä. Järjestettiin ”ravintoa” niin ruumiille, kuin sielullekin. Tätä aikakauden toimintaa kuvasivat siihen aikaan Kalevi Miely ja Veikko Kaukonen. Miely oli valokuvaaja ja Kaukonen Isonkyrön Säästöpankin johtaja. Heidän taustallaan oli myös paikallista pankkikilpailua, joka aktivoi kuvaajat, jopa pienellä kilpailumielellä, eri tapahtumiin. Näistä filmeistä on nyt tullut arvokasta materiaalia paikallishistoriaamme.

Filmit, joita he kuvasivat, ovat 16 mm värikuvaa ilman ääniraitaa, siis mykkiä. Filmit ovat keloilla ja pituudeltaan muutamasta minuutista noin vartiin. Laadultaan materiaali on säilynyt hyvänä ja värit kirkkaina. Aiheita on arjesta juhlaan, pieniä ja suuria tapahtumia, muutaman mainitakseni: Orisbergin suvijuhlat, vanha kirkko, kruunuhäät, maataloustyöt ja betonisilta.

Filmit jäivät, ehkä jopa unohtuivat, vuosikymmeniksi pankkiemme holveihin hyllyntäyhteiksi. Kyrönmaan Osuuspankin kelat olivat turvallisesti tallella, mutta Säästöpankin / Kaukonen materiaalin kanssa oli käydä huonosti. Pankkimaailman myllerryksessä 1990-luvulla mm. Säästöpankin kaaduttua, olivat filmikelat siivouksen yhteydessä jo tuhon tiellä. ”Vanhan Säästöpankin” sulautuessa Kyrönmaan Osuuspankkiin, oli konttorinjohtaja Tapani Köykkä huomionnut roskeen menevästä tavarasta filmikeloja ja projektorin. Pelastettuaan ne, hän toimitti löydöksensä Ilmari Karhulle, jonka tiesi olevan kiinnostunut kaikenlaisesta paikallishistorian tallentamisesta. Kelat ja projektori päätyivät Lehmäjoelle.

Taas kului muutamia vuosia eteenpäin ja koitti erään seurueen Lapinmatka Ivalonjoelle. Vaelluspolkua kulkiessaan isokyröläissyntyinen Seppo Nikula rupesi toimittamaan Timo Karhulle nuoruusvuosistaan muistoja mm. Ylipään nuorisoseuran kruunuhäistä 1960-luvulta. Hänen isänsä oli ollut soittamassa ja Kaarina-siskonsa toisena hänen morsiamena. Sepon muistikuvan mukaan kruunuhäitä oli joku kuvannut ja olisi hienoa, jos filmin vielä joskus näkisi. Hetkisen Sepon muisteluja kuunnellen, Timo totesi hänelle, jotta kaivattua materiaalia on isä-Ilmarin kaapissa. Tämä keskustelu oli ehkä se alkusysäys Isonkyrön kotiseutuelokuville. Filmeillä olisi varmaankin kiinnostusta, jos niistä tehtäisiin nykytekniikan muotoisia tallenteita.

Vuoden 2005 lopulla pieni ydinryhmä kokoontui Lehmäjoen nuorisoseuralle, jossa Matin Tuvan Luoman Anssi toimi koneenkäyttäjänä, kun katsoimme osaa yhteen kerätystä filmimateriaalista. Yksi ryhmämme innokas jäsen, Sisko Miely, oli osallistunut kuvauksiin jo silloin 1960-luvulla, toimien miehensä KJ:n apuna. Illan ilmapiiri oli kannustava ja YLE-Pohjanmaan radion toimittaja Vesa Rantala toi jutussaan julki alueemme historian keräilyaikeet. Työsarkaa oli juuri keräilyssä, sillä mykkäfilmiin tarvittiin ääni ja ennen kaikkea tietoa ihmisistä, paikoista ja tapahtumista, jotka kuvanauhassa vilahtelivat. Toinen suuri työ olisi filmin leikkaus pätkistä elokuvaksi.

Päätimme heti alussa, jotta pyrimme laadukkaaseen lopputulokseen, koska säilynyt filmimateriaali oli niin hyvää. Varattomana ryhmänä aloimme kerätä rahaa, jota tarvitsisimme tuhansia euroja. Filmin siirto keloilta digitaaliselle nauhalle suoritettiin yhteistyössä TV-tasaisen yrityksen Reel One:n kanssa. Korkealaatuisen työn mahdollisti Opetusministeriöltä saamamme suurempi avustus. Pienempiä summia saimme omilta nuorisoseuroiltamme, kunnan kulttuuritoimelta, seurakunnaltamme, Valtaalan historiapiiriltä, Kyrönmaan Osuuspankilta, Ylihärmän Säästöpankin Isonkyrön konttorilta ja Pohjanmaan liitolta.

Filmien siirron jälkeen meillä oli materiaali digitaalisella nauhalla, jota pääsimme työstämään kuluttamatta alkuperäistä aineistoa. Kyrönmaan opisto aloitti Kotiseutufilmeistä dokumenttielokuviksi -kurssin, jonka vetäjäksi ryhtyi TV-ammattilainen YLE:n leivistä, Juha Rinnekari, joka oli antanut meille neuvoja jo ennen kurssin aloitustakin.

Kurssi aloitti syksyllä 2006 tiedonkeräilyn ja haastattelut elokuvaan lisättävää ääntä varten. Monialaiset ja kotiseutuhenkiset kurssilaiset tiesivät itse jo paljon asioita tai sitten heillä oli tuttu, joka tietäisi tai tuntisi elokuvissa vilahtelevia ihmisiä, paikkoja, tapahtumia. Kurssi kutsuikin tarpeen mukaan haastatteluihin mm. 1960-luvun filmeissä esiintyneitä henkilöitä. Juha kuvasi kurssilaisten kanssa uudet filmit tämän päivän viimeisellä tekniikalla, jolloin tekniikasta kiinnostuneet saivat tietoa myös omiin kotikuvauksiinsa. Vanhojen ja uusien filmien kuvaukset kurssilaiset leikkasivat yhteen, johonka sitten liitettiin ääni. Kotiseutuelokuvat ovat tehneet tähän mennessä valmiit DVD-tallenteet mm. Isonkyrön Ylipään- ja Keskikunnan kruunuhäistä, Maatalouden koneellistumisesta sekä kunnanvaltuustomme 50-v. kokouksesta. DVD-tuotoksiamme on myyty Villavintin kautta.

Uusimpana tuotoksena on Akkaansilta, jonka 8 mm alkuperäisfilmit ovat kuvanneet Jussi Kujala ja Osmo Nortunen. Juha Rinnekari kuvasi haastattelut ja ajankuvat 2010. Akkaansilta onkin laadukkain kokonaisuus tähänastisista tuotoksista. Dokumentista tuli niin hyvä, että YLE otti sen ohjelmistoonsa ja esitti filmin 18.11.2012 nimellä Akat asialla. Samainen Akkaansilta näytettiin myös Matin Tuvan Filmiä ja valoa -festivaaleilla 17. 11. pidempänä 46min versiona. Yle leikkasi filmimme 28 minuuttiseksi, mutta näytti valtakunnallisesti kaikille Kyröön kökkähenkeä, jota piisasi varsinkin armon vuonna 2012.

Harrastuksemme on herättänyt laajasti kiinnostusta alkaen paikallislehti Pohjankyröstä, jatkuen alueellisiin Ilkka ja Pohjalainen -lehtiin. Ennen Ylen tv-esitystä on Pohjanmaan Radio tehnyt aikaansaannoksistamme ja niiden vaiheista kaksi juttua. Yleisiä elokuvailtoja olemme järjestäneet neljä kertaa, kaksi Ylipäässä ja kerran Lehmäjoella sekä kunnantalon valtuustosalissa. Näytöksiin on osallistunut yhteensä n. 550 katsojaa. Työmme on ollut kiitollista tehtävää, koska niin monet ovat olleet siitä kiinnostuneita ja oma ydinryhmämme sitoutunut kukin omalla sektorillaan. Huomispäivän historiaahan tehdään juuri tänään.

Isonkyrön Lehmäjoella 30.10.2012 Timo Karhu -()-)

KAUKAA TULEVAT TUNNUKSEMME

Isonkyrön kunnan vaakunan taustat

Isonkyrön kunnalla ja Isonkyrön seurakunnalla on yhteisiä tunnuksia kaukaisilta ajoilta. Pohjamaan vanha asutusalue ja emäseurakunta tuntuvat vieläkin.

Selvä tunnus on jo vuodelta 1539. Karhuaiheisen vaakunan on muotoillut kirkkoherra Björn pitäen Kyrön pitäjän lakkasinettiä mallina.

Lakkasinetti on ollut hyvin tärkeä. Sitä on käytetty virallisen asiakirjan vahvistamiseksi tai sulkemiseksi. Sinetillä on painettu sulaan lakkaan oma merkkinsä. Sinetti on ollut kirkkoherran hallussa. Hän on johtanut Kyrön pitäjänkokousta, vastannut oikeuden käynnistä ja lakien noudattamisesta.

Vaakunassa seisoo karhu, joka kypälillään käy kiinni pieneen kuuseen. Vaakunan ulkokehällä on teksti: KIRE SOKEN I ÖSTER BOTHN

Kirkkoherra on johtanut sekä seurakunnan että pitäjän hallintoa. Pitäjätupa on sijainnut lähellä Kyrön kirkkoa. Kyrön pitäjään (soken) on kuulunut 27 nykyisen kunnan tai kaupungin alueet. Karhu on osana 7 :n kunnan tai kaupungin vaakunassa.

Isonkyrön vanhan kirkon asehuoneen ulkoseinässä on 40 cm kokoinen pyöreä metallinen kilpi. Siinä on karhu, joka kypälillään on tarttumassa kiinni kuuseen. Sen on tutkinut, suunnitellut ja toteuttanut kirjailija ja historian tutkijana tunnettu Jalmari Finne. Kilpi on kiinnitetty Vanhan kirkon vuosien 1926-27 korjaus- ja entisöintityön päätteeksi pidetyssä juhlassa 1928.

”Tämä on teille itsepäisille ja ylpeille pohjalaisille”

Seurakuntien ja pitäjien erottaminen on alkanut Maakunta- asetuksella 1865. Sen jälkeen on pitäjän hallinnon sijaan voitu perustaa kuntia ja valita Kunnanvaltuustoja. Isoonkyröön on valittu kunnanvaltuusto 1910.

Isonkyrön kunnanvaakunan suunnitteli Matti Visanti. Hedaldiikan sääntöjen mukaan eläimet laitetaan etenemään vaakunassa oikealta vasemmalle. Isonkyrön kunnan vaakuna on otettu käyttöön 1950.

Yhteiset tunnuskuvamme.

Kyrön kivikirkon rakennustyön ohjaajina tunnetaan Dominikaanisen veljeskunnan munkit.

Valtavan rakennuksen kivimäärän hankinta on ollut paikallisesti suurtyö. Sitten munkit ovat johtaneet työn suorittamista, kunhan tekijöitä on hankittu paikallisista voimin.- Munkkien mallikirjassa on ollut mittatietoja ja ohjeita esimerkiksi tiilien tekemiseen, jota ei paikkakunnalla osattu.

Munkkien mallikirjassa on ollut myös 6- lehtisen

ruusuikkunan malli. Sellainen on muurattu pohjoiseen päätyseinään valmistuneen oven yläpuolelle.

Tarun mukaan kirkkoa rakentamaan on tullut Töysästä saakka Tohni-niminen jättiläinen. Hän oli ottanut syntiensä sovituksiksi ison kiven Lapuan Simsiöltä ja muurannut sen ruusuikkunan viereen ulkoseinään.

Kiven painoksi on kirkon korjaustöitä johtaneen KJ Mieltyn mukaan arvioitu n. 220 kiloa ja samalla tunnistettu, että kiven laatu tosiaan viittaa Lapualle.

Ruusuikkunaa on sanottu myös ’Tohnin aakkunaksi’ josta jättikokoinen Tohni on voinut sitten käydä katsomassa ihmisten määrää kirkossa...

Kaikkien keski-aikaisten kivikirkkojen yhteyteen kuuluu samanlaisia kertomuksia..

Isonkyröläinen metalliyrittäjä ja maanviljelijä Timo Tuura kertoo saaneensa vihjeen Vanhassa kirkossa pitkään opastaneelta Kaarina Knaapilta tehdä kirkkoon liittyvän matkamuiston. He olivat aikaisemmin suunnitelleet koruja Pukkilan polttohaudan löydösten mukaan. - Kaarinan antaman valokuvan ja parin vuoden kypsyttelyn jälkeen valmistui hieno koru, joka sai suuren suosion.

Timo Tuura ja yhtiökumppani Mika Rajala saivat ansaitsemansa myyntituotteen.

Dominikaaninen ruusuikkuna on tullut tunnetuksi Vanhan kirkon esittelyitten ja juhlien aikana samoin kuin kirkon monet muutkin taidearteet.

Dominikaanisen Veljeskunnan munkkien perustavaa laatua oleva työ on johtanut siihen, että kirkko valmistui ja on kestänyt yli 700 vuotta.

Se on näkyvä monumentti Seurakunnan ja Kunnan olemassaololle.

Ei ole mikään ihme, että taitavat suunnittelijat ovat käyttäneet Isonkyrön kunnan informaatiassa ja julisteissa Dominikaanista ruusukuviota ideoinnin lähtökohteena tunnuksia muotoillessa.

Isonkyrön seurakunnassa samoihin aikoihin syntynyt tunnuskuva yhdistää hienolla tavalla kolmiyhteyden ja dominikaanisten rakentajien ruusun.

Ennenkin on käytetty *Ruusu ja kivikirkko’ vertailua kertomuksissa..

Kunnioittaen Risto Knaapi
Kuva Arto Erkkilä (tunnuksia)

**Pukkilan polttohauta
vanhempi c 500 jKr**

Fig. 7. Pukkilan polttohauta vanhempi c 500 jKr. (Kuvitus: Matti Visanti)

**Leväluhdan uhrilähde
c 100 ihmistä, c 600 jKr**

**"LEVÄLUHTA"
VIESTI VUOSISATOJEN TAKAA**

Kyrönjoen laaksossa on asuttu kun meri on väijennyt. Esinelöydökset on Kyrönjoen alueelta kivi-, pronssi- ja rautakaudelta. Merkkejä varhaisesta asutuksesta on löydetty alueelta Laihia-Isokyrö - Vähäkylä - Vöyri.

"Leväluhdan tšeriläde" on vakituisen aikoinaan nimeltä, vaikka merkkejä väkivaltaisesta kuolemasta ei ole todettu. Soisen alueen lähteistä on tutkinnon aikana löydetty jälkeistä 90 - 110 ihmistä, mukana miehiä, naisia ja lapsia. Hänen suovien on ollut kahdeksan, yhästä kaulassa oli äärettömän sormi. Pääkallio on koottu 38 kappalesta. Aikaisten keskijänteistä on olemassa n. 155 osaa. Jäljellä olevista hevosta ja vehnän viljelystä on todettu. Esinelöydöt on vain muutamia, mukana pieni koru.

Löydöt on aloitettu n 600 jKr. Asteikkaita on tullut ensimmäiseen merehän lousaan suurmasta. "Lousaan suurmasta" n. 1500 kappaleista on löydetty.

"Leväluhdan suokalmisto" olisi oikeampi nimi. Hautausmaahan syyt jäävät historian hämärään.

**Pukkilan polttohauta
nuorempi c 700 jKr**

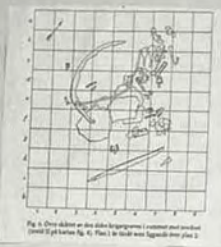
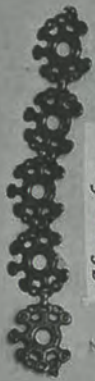

Fig. 8. Pukkilan polttohauta nuorempi c 700 jKr. (Kuvitus: Matti Visanti)

Hansa-koru

Ratas-koru

**Pukkilan polttohauta
Vendel ornamenttiikka**

**ISOKYRÖ-KIRJE
POHJOLA - RIIPUS**

On muistettu, että ISOKYRÖN PUKKILAN polttohauta on ollut n. 500-800 jKr. Kivi- ja pronssi- ja rautakaudelta. Merkkejä varhaisesta asutuksesta on löydetty alueelta Laihia-Isokyrö - Vähäkylä - Vöyri. Löydöt on aloitettu n. 600 jKr. Asteikkaita on tullut ensimmäiseen merehän lousaan suurmasta. "Lousaan suurmasta" n. 1500 kappaleista on löydetty.

ISOKYRÖN KUNTA

**Kaukaa
tulevat
tunnuksemme**

**Pohjola riipus
malli 500-800 jKr
tehty 1988**

**Dominikaaninen
ruusukoru,
meillä 1304**

**KYRÖN PITÄJÄ
ETELÄ-POHJANMAALLA**

1539

Vaakunan suunnitteli Matti Visanti. Käyttööön otettiin 1950

**ISONKYRÖN
SEURAKUNTA**

Yrittäjä Tauno Olavi Lehtonen

Niin kauan kuin muistan, on Tauno Lehtonen ollut yrittäjyyden perikuva.

Olin tullut tuntemaa hänet erikoisella tavalla. Hänen isänsä Toivo ja isäni Viljo Knaapi olivat Vapaussodan invalideja, jotka toimivat yhdessä sotureitten asiain hoitajina.

Toinen yhdistävä tekijä oli Suojeluskunnan toiminta. Tauno suojeluskuntalaisena oli mukana lääkintäryhmän koulutuksessa. Suojeluskunnan poikaosaston jäsenenä pääsin seuraamaan opetusta.- Tärkeintä oli kuitenkin esimiehen, kunnanlääkäri Väinö Airon antama isänmaallinen kansalaiskasvatus..

Itseäni yli 3 vuotta vanhemmasta Taunosta tuli monipuolinen esikuva, joka opetti käyttämään valokuvaus-konettakin. Kiinnostavaa oli kuvauksen lisäksi kuvien valmistus vintillä olevassa laboratorioissa.

Perheessä oli teknistä taitavuutta. Vapaussodassa toisen jalan menettänyt isä liikkui muuraustöissä sivuvaunullisella moottoripyörällä ja talviteillä itse tehdyllä moottorivetoisella potkukelkalla. Tauno kulki muurarin apulaisena isänsä ja setänsä kanssa. Siitä hän sai rahaakin.

Merkittävää oli, että hän ennen sotaväkeen menoa suoritti ammattimaisen ajokortin. Kansalaiskuntoa osoitti Taunon kohdalla se, että hän oli aktiivinen myös Nuorisoseuran kurseilla.

Teknilliseen kouluun pyrkimiselle oli kotona toinen suunnitelma. Sitä hän on muistanut pahalla.

Sotaväki kutsui 1939 Tauno Olavin Jääkäripataljoonaan. Siellä lääkintä-aliupseeriksi koulutetun autonajotaito tuli arvoonsa. Laatokan pohjoispuolen taisteluissa 1940 hän joutui iskuryhmän johtoon määrättyinä erittäin koviin taistelutehtäviin Laatokan pohjoisrannalla.

Talvisodan päätyttyä Tauno Lehtonen ja Annikki Simojoki vihittiin Mariendahlin pappilassa.

Sotilastehtävät jatkuivat. Talvisodan kersantti palkattiin alisotilasohjaajaksi. Hän koulutti täällä kranaatinheitin joukkueen ja joutui 1941 sen johtajana taisteluihin, joissa pahasi haavoittui. Sotapalvelua jatkui muissa tehtävissä, lopuksi Upseerikoulussa. Sota vei 5 vuotta.

Rauha alkoi ja sotilaat ryhtyivät rakentamaan kotimaataan. Sota oli opettanut yhteisvastuuta toisia kohtaan. Tiedän Taunon olleen veljensä Paulin kanssa vuoden muuraustehtävissä hävitetyssä Lapissa.

Olin sodanjälkeisten opintojeni jälkeen asettunut Isoonkyröön. Olin 1947 saanut ostettua kotiini paikkakunnan ensimmäisen kumipyöräisen traktorin. Työvälineitä puutui, valuuttaa ei ollut niiden tuontiin.

Tapasin Taunon Hannun pajassa 1949. Kun minua oli hyvin palveltu, totesin hänen olevan kokeilemassa metallin käsittelyä ammattina. Siihen alaan liittyen piti perehtyä ' kuuman raudan', siis ahjon käyttöön. Olihan Hannun pajan toiminta muutenkin erittäin hyvä oppimiskohde parin vuoden ajalle.

Minun asiani käsitti traktoriäkeen tekoa parista hevosäkeestä. Raudan puute silloin vallitsi.

Seuraava ajankuvaan kuuluva tehtävä minulla, kuten muillakin vanhoissa taloissa asuvilla oli vesihuollon järjestäminen. Tauno oli saanut työtilaksi liikemies Herman Perttilän suuren autotallin, jossa tehtiin metallirunkoisia kokoustilojen jakkaroita. Hyvään pajakalustoon kuului sähköhitsikin .

Tauno osoittautui teknillisesti osaavaksi. Hän suunnitteli ja teki valmiiksi kokonaisuuden, jossa oli automaattisesti toimiva painevesilaitte ja siitä sai myös kuumaa vettä.. Hintakin oli edullinen. Hankin tämän laitteiston ja se toimi hyvin siihen saakka, kunnes kuntaan tehtiin oma vesihuoltolaitos.

Lehtonen ja Perttilä perustivat yrityksen , jonka nimeksi tuli osakkaiden nimistän johtuva ELPE.

Herman Perttilä myi osuutensa ja sitten alkoi teollinen toiminta. Ensimmäinen menestyvä tuote oli perunan puoliautomaattinen kylvökone.

Muistan hyvin, että ELPE- nimellä tunnettu pajatoiminta siirtyi entisen vesimyllyn tiloihin joen rannassa 1952. Pajatoiminta jatkui. Minä muistan, että hän teki moottorisahaan liitettävän pölyttimen, joka oli rypsin viljelijöille hyvin suureksi avuksi. Niitä Hankkija tilasi muutamana vuonna suuria määriä.

ELPE toimi myös työliikkeenä. Taitavista suorittajista oli puutetta .

Vesimyllyvaiheeseen kuului, että Lehtosen perhe hankki läheltä pajaa asuinrakennuksen. Nimi oli Myllyrinta ja vuosi 1954. Myllyrakennuksessa oli pajan toiminnalle tilaa ja mylläriin kammarissa ruokailutila.

Työtä oli runsaasti. Yhtenä kohteena oli sivuteiden tiehöylät Autoliikennekin maassa lisääntyä.

Tieliikenne lisääntyi ja toi paikalliselle kuljetusliikkeelle työtä ja tarjolle polttoaineiden myyntipisteen.

Lehtoset ottivat TB /Teboil- liikelaitoksen bensiinin myyntiaseman tontilleen. Käsipumpulla toimiva myynti vaati yhden palkatun henkilön, jota iltaisin ja sunnuntaisin tuurasivat Lehtosen omat lapset.

Voitiin todeta, että Rouva Annikki oli asuintaloon varustanut toimiston, jossa hän suoritti liiketoiminnan kirjanpidon, hoiti rahaliikkeen ja maksoi palkat. Hänen toimintansa oli erittäin arvokas yrityksen kannalta. Hänen luonaan oli miellyttävää käydä selvittämässä maksamiset. – Usein sai kupin kahviakin.

Toiminta pajassa lisääntyi ja 'suunnittelu konttori' toimi entisessä myllärin kammarissa.

Talvikki-tyttären paikallisista arpajaisista voittaman, huoltoautoksi muutetun auton avulla Heikki ja Yrjö Lehtonen kulkivat Keski- ja Etelä-Pohjanmaan alueella huoltaen Tebolin' in mittareita ja maalaten säiliöitä.

Tiedän, että TB –liikelaitos muuttui hankalaksi. Yrittäjällä olisi pitänyt olla aikanaan lainopillista apua. Katkeraa, että sitä ei ollut luontevasti tarjolla. TB/Teboil – sopimus kariutui taloudellisiin tappioihin. Paikallinen kuljetusliikkeen yrittäjäkin joutui saman karun toiminnan kohteeksi.

ELPEN toiminta on kuitenkin kehittynyt. Sitä varten on rakennettu suunnitelmallisesti 'Rantapajaksi' nimitetty toimitila. Siinä on ollut tilat pajatoiminnalle, hyvät mahdollisuudet suurten ja pienten autojen huolto- ja korjaustyölle. Niihin Tauno Lehtonen itsekin koulutautui, mutta hyvä henkilöstö ratkaisi toiminnan. Erikoista toiminnalle on ollut, että 'Rantapajassa' oli tilaa myös putki- ja lämpölaite urakoinnin varusteille. Mauno Lehtonen hoiti pääosin toiminnan, rakentaminen oli paikkakunnalla mittavaa.

Kun öljypoltinaika oli alkanut, niin Tauno opetteli ja hoiti senkin, kunnes Mauno sitäkin ryhtyi jatkamaan.

Omalta osaltani muistan, että suunnittelimme yksinkertaisen, mutta toimivan tukinkuormaajan ja tukkien hinauspalkin. ELPE 10 nimistä kuormaajaa ja tukkien juontopalkkia valmistui suuria määriä.

Yrittäjäperheen toiminta suuntautui eteenpäin. Keskustan kaava-alueelle valmistui 1963 varsinainen Liikelaitos. ESSO- yhtiö oli tarjonnut yhteistyötä omalta kannaltaan hyvälle paikalle liikeyhteyksien viereen.

Kokonaisuuteen kuului polttoaineiden myyntilaitteet ja itse rakennuksessa myyntitila ja Matkahuolto. Viereisessä huonetilassa autojen pesun, huollon ja vielä korjaamonkin tilat. Toisessa rakennuksen siivessä oli baari ja ravintola laitteineen sekä yrittäjäperheen asuintilat.

Palkatun henkilöstön ohessa oman perheen lapsetkin ovat pienestä pitäen osallistuneet työpanoksellaan

yrityksen toimintaan. Jotkut aikuisikään saakka.

Rouva Annikin työpanos on ollut yrityksen kasvulle tavattoman tärkeä ja korvaamaton.

Lehtosten Liikelaitos keskustassa osoitti toimivuutensa. Kuitenkin ESSO- yhtiö ja Matkahuolto-oy lisäsivät vaatimuksiaan. Toisaalta Lehtosen Liikelaitokselle ilmaantui kolme todellista ostajaakin.

Yksi Lehtosten yrittäjäperhettä kiusaava kehitysvaihe Suomessa oli keskiohuen myynnin vapautuminen. Matkahuolto oy vaati asiamiesten baareihin keskiohuen myyntiä. Paikkakunnan nuorisolle tuli uusi kiusaus ja seurauksena monia ikävyyksiä ja ympäristöön ikävää levottomuutta. - Tämä muutos toi Lehtosten perheelle uuden tilanteen ratkaistavaksi.

Kun todellisia ostajia oli tullut, niin ratkaisuksi muodostui menestyvän kokonaisuuden, kiinteistön ja oikeuksien myyminen kauppias Kauko Kettulalle.

Vuonna 1972 ostettiin tyhjäksi jääneet Ulvilan koulun kiinteistöt tontteineen. Perheen asuminen siirtyi sinne ja entisen pajatoiminnan suoritustilat on järjestyneet hyvin pian. Aluksi valmistui henkilöauton peräkäryjä ja ravihevosten kuljetusvaunuja. Toiminta uudistui, vastuu yrityksestä siirtyi uudelle sukupolvelle.

Siltakaiteiden valmistuksesta ja asentamisesta oli alkanut Taunon toimesta vuosikymmenien yhteistyö silloisen TVH:n kanssa. Tiestön suuri kehitysvaihe Suomessa tarvitsi suuren määrän kaiteita ja siltojen rakenneosia. Alkoi myös asennustyötäkin kymmenkunnalle ammattimiehelle. Työtä tehtiin kautta Suomen.

Kaiken toiminnan tueksi on valmistunut teollisuustilat ja hankittu vaativantason työstökoneet.

Ilahduin, kun paikkakuntaa palveleva pajatoiminta jatkui Ulvilassakin.

Tauno Lehtonen on osaltaan esimerkki yritystoiminnan sitkeästä kehittämisestä. Yrittäjien paikallisen yhdistyksen johtokunnan puheenjohtajana hän oli 12 vuotta ja jäsenenä senkin jälkeen.

Olen muistopuheessani hautajaisissa kertonut hänen toimistaan Isonkyrön kunnan ja seurakunnan hyväksi.

Isonkyrön sotainvalidien puheenjohtajana Tauno Lehtonen on velvoittanut minua jäljellä olevien sotainvalidien muistopuheen pitoon arkkujen ääressä. Sotien päätyttyä haavoittuneita on ollut 272.

Seppelleen lasku, Oi kallis Suomenmaa-hymni ja muistopuhe toteutui Tauno Lehtosenkin osalle.

Olen lupautunut muistelemaan hänen ja vaimonsa yrittäjätoimintaa. Kunnioitan heidän elämäntyötään.

Risto Knaapi

LAPSUUSMUISTOJA ISOSTAKYRÖSTÄ

Elettiin vuotta 1937, kun muutimme Jepualta Isoonkyröön, isäni syntymäpitäjään, Ritaalan kylään. Edessäni oli uusi ympäristö, aito eteläpohjalainen maisema lakeuksineen, jossa suomenkielinen väestö. Aikaisempi asuinpaikkamme oli metsäisellä seudulla ja siksi tämä laaja lakeus teki syvän vaikutuksen seitsenvuotiaan pojan mieleen. Se oli jännittävää ja niin erilaista mihin olin tottunut.

Toinen vahvasti mieleenpainuva kokemus oli nähdä Kyrönjoki, joka oli mielestäni valtavan suuri virta, koskineen ja pienine saarineen. Se oli suurempi kuin Lapuanjoki, jonka olin nähnyt Jepualla asuessamme.

Pian sitten tutustuin samanikäisiin lapsiin ja näin kavereita löytyi. Alkoi jännittävä, pikkupoikien seikkailurikas elämä. Hauskoja olivat onkireissut joella. Saaliiksi tuli enimmäkseen salakoita, kissojen mieleisiä pikkukaloja. Niinpä erään talon kissa usein tuli mukaamme, kun näki meidän menevän onkinemme rantaan. Valppaasti kissa seurasi ongen kohon liikkeitä. Kun kala tarttui koukkuun ja vedettiin ylös, kissa oli jo valmiina tarttumaan käpälillään kiinni saaliiseen. Ahnaasti kissa söi saalistaan.

- Kattokaa pojat kun kissi syöä hapinesta salakkaa. Siinä menöö pää ja ruorokki samalla kertaa. Ei se oo kronkeli.

- Eipä näy olevan. Mä en kyllä söisi kalan päätä ja sisuskaluja. Hyi olokoohon.

- Niin, mutta sä et oookkaan kissi hä-hä. Sä oot vaan klanipäinen pojankloppi.

- Höhöö, senkin.... älä kuule soita suutas tai mä..

- So so pojat! Äläkää ruvekko räyhäämähän siinä!

- Kolinat pois sanoo Franssun Iikka!

Kyllästyttiin lopulta onkimiseen ja kissakin lähti tyytyväisenä, häntä pystyssä matkoihinsa. Olihan meillä toki muitakin mielenkiintoisia hommia aina tiedossa.

Maantieteellistä pohdiskelua.

Kesäpäivä oli kaunis ja aurinkoinen. Ilma oli helteinen ja me pojat istuskeltiin joen rannalla vain uimahousut jalassa eikä siinä helteessä enempää vaatetusta tarvittukaan.

Ryhdyimme pohtimaan että mihin tuo joessa virtaava vesi oikein menee. Mihin se mahtuu, kun aina vain tulee lisää.

- Kyllä se menoo Pohojanlahtehen, joka on yhteyres suurehen Atlantin valtamerehen.

- Mä oon kuullu jotta sitä merta pitkin pääsöö laivalla Amerikkahan asti. Meirän paappakin on ollut siällä.

- Hei pojat, teherähän isoosta männyn kaarnasta laiva ja siihen tuahesta purjeet. Tiärä vaikka se menis Amerikkahan asti. Kiriootetahan purjeeseen jotta "terveysiä Kyrööstä."

- Mitäs sitten, jos tuloo kova myrsky ja kun matkakin on pitkä?

- Ei se mitään haittaa. Kaarnalaiva pysyy aina pinnalla, eikä se uppoa, kun purjeekin on tuahesta.

Niinpä alettiin etsimään tarvikkeita ja niitähän löytyi tarpeeksi. Valmistettiin oikein kolmimastoinen "fregatti" tuohipurjeilla ja perämisellä varustettuna. Juhlallisin mielin laskimme "fregattimme" vesille ja lähetimme sen kohti suuria valtameriä, tuntemattomia kohtaloita kohti. Niinpä niin. Fregatista ei ole kuulunut mitään vuosituhannen vaihtumisen jälkeenkään. No, täytyy vain todeta, että haaveet ne on hiirelläkin ja suuret onkin.

Koulu alkaa.

Syksy teki tuloaan ja meidän villiin ja vapaaseen elämään tuli rajoituksia. Alkoi koulu. Aapinen alkoi käydä sivu sivulta tutuksi ja perehtyminen tietojen maailmaan alkoi. Oli alistuttava myös koulukuriin. Ensin vähän pelotti että minkälainen "komentoora" se opettaja mahtaa olla, mutta pian huomattiin että ihan "kiva ihminenhän" opettaja onkin. Ei tarvinnut pelätä jos noudatti koulun sääntöjä ja oli muutenkin siivosti.

Ihan mukavaahan se koulunkäynti oli, joskin valonsa ja varjonsa siinäkin oli, kuten elämässä yleensä. Melkeinpä pahinta ensin oli se, että joutui pulpetissa istumaan tytön vieressä. Toinen harmillinen asia oli mielestämme se, että jouduimme tyttöjen kanssa tekemään samanlaisia käsitöitä, virkkaamaan ja ompelemaan. Sitä me ihmettelimme, miksi pitää tehdä "akkojen" töitä vaikka me ollaan sentään "miähiä Kyrööstä joilla on kropsua evähänä". Mutta niin se meni, eikä mahtanut mitään.

Talven tullessa hiihdeltiin, luisteltiin ja pelattiin jääpalloa, mutta hartaasti odoteltiin kesän tuomaa, suurempaa vapautta.

Kaikenlaista tietoa.

Tulihan se kesä taas, niin kuin aina ennenkin ja toi uusia asioita pohdittavaksemme. Sattuipa kerran niin, että kolme vanhaa paappaa keskusteli jostakin uudesta ohralajikkeesta, kun tulimme paikalle. Tervehdittiin.

- Jokos pojat käy koulua?

- Joo-o. Ens syksynä mennähän jo toiselle luakalle.

- Mitä teille siälä opetetahan, lukemahan,

kirioottamahan ja räknäämähän tiärämmä?

- Joo, kaikenlaasta. Opettaja sanoo, jotta tämä maa on niinku pallo ja pyärii.

- Ei taida pitää paikkaansa. Jos maa olis niinku pallo ja vielä pyäriis, niin silloonhan jouruttaas välillä pää alahappäin. Silloon veri laskis päähän ja voitaas purota.

- Joo. Meidän taloon päätyklasi on ollu aina mettähän päin eikä se oo mihkään pyärinyt.

- Niin...mutta kun opettaja sanoo..

- No, opettajan pitää puhua nuan, kun se on johonakin ulkomailla kirioohin prängtäty ja se kuuluu se virkahan.

- Se on pojat sillä lailla, jotta maa on tasaanen, mitä ny joitakin mäkiä ja vuoria tiätysti on. Kun taivas on kupera, niin sen tähären maailma on ku varileipä eli sen mallinen.

- Jaa...tuata oottako kuullu, jotta joku olis vahingos meinannut purota mailmanlairalta, mutta saanu onneksi pajupuskasta kiinni?

- Pirä suus kiinni poika! Älä ilvehri vanhoille ihmisille!

Katsoimme parhaaksi vetäytyä kiistanalaiselta alueelta, mutta olimme kuitenkin sitä mieltä, että opettaja on oikeassa. Hän on käynyt opettajaseminaarin ja on muutenkin viisas ihminen.

Joskus huonojakin ideoita.

Kesä jatkui huomattavan lämpimänä ja aurinkoisena. Kun sitten pähkäiltiin, että mitä oikein tehtäisiin, niin huomiomme kiintyi erääseen vanhaan paappaan, joka tervasi rekiä riihen seinustalla. Menimme oitis juttusille.

- Mitä varten rekiä tervatahan näin keskellä kesää, eihän talavi tuu vielä pitkähän aikakan?

- Sen tähären, kun terva vetää ittiänsä hyvin puun sisälle kun aurinko paahtaa ja on lämmin.

- Joo-o niin se teköö. Kattokaa kun me ollahan ruskeeta, ihan ku intiaanit ja varsinkin selekäpualelta.

- Noh, onhan siinä ny vähä, mutta parempi rusketus tuloo kun vetääsöö selekähän tällästä hyvää kantotervaa ohkaasen kerroksen, niin silloin tuloo hyvä rusketus ja se kestää kauan.

- Jassoo, mutta eikö terva oo myrkyllistä?

- Ei ollenkaan. Ennenvahnaan kipeehin paikkooihin pantihin tervaa ja sillä ne parani.

Talon emäntä huuteli paappaa kahville. Paappa laittoi tervasutin astiaan ja lähti. Niinpä me pantiin heti töpinäksi ja vedimme toistemme selkiin ohut kerros tervaa. Ihasteltiin siinä työmme tulosta.

- Voi pojat, kun ollahan syksyllä ruskeeta enemmän kuin kukaan muu.

Lähdettiin sitten liikkeelle, uusia seikkailuja etsimään. Siinä kulkiessamme muistimme erään riihen takana olevan suuren olikikasa, joka oli viimesyksyn satoa.

- Kattoka pojat, kun on mahtava olokiläjä.

- Joo-o. Olispa jännää kaivaa tunneli sen läpi.

- Niin oliskin. Kaivetahanko?

- Iliman muuta.

- Lähdettiin tunnelin tekoon. Peräkkäin ryömittiin ja usein edellä ryömijää vaihtaen. Kun sitten saatiin lopulta tunneli olkikasan läpi kaivettua, vilkaisimme toisiamme ja teimme naaman totiseksi vetävän havainnon.

- No voi ketun nenä. Meirän seliäthän on ihan olkimoskaa täynnä. Soon tarttunu tervahan kiinni.

- Joo, terva ei ollu vielä kuivanu.

Vähän enimpä saatiin pois, mutta puhtaaksi ei selkiämme saatu. Oli lähdettävä kotiin ja arvilla mennessämme, että mitähän tästäkin taas seuraa. Kotiin tultuani äiti ensin ihmetteli:

- Mikä kumma täällä tervalta haisoo? Poika!!! Mihinä juterin tähäre sä oot rypeny kun selekäs on nuan moskaanen?

- No kun me tervattihiin selekämmä jotta tulis parempi rusketus. Se kestää koko talaven.

- Pitikö sitä mennä vielä olokiläjähän

hyppimähän?

- Ei hypelty. Me tehtiin tunnelia.

- ???

Kipeältä tuntui, kun äiti harjasi selkää. Moskat lähti mutta terva jäi. Yöksi pantiin vanha kulunu paita päälle ettei lakana tervaannu. Uni voitti tunnelinkaivajan ja oltiin taas virkeänä lähdössä aamun askareille ja uusiin seikkailuihin.

Syksy 1939.

Tuo syksy olikin jo erilainen, kuin aikaisemmat kokemamme syksyt. Alkoi talvisota. Sitten ns. välirauhan jälkeen jatkosota. Elämä muuttui niin, että sota piti ottaa aina huomioon, joten vallitsi eräänlainen poikkeustila yhteiskunnassamme.

Meidän poikien leikit osittain muuttuivat. Kyllä siinä ”Molotoffi ja Taliini” saivat köniänsä, kun me pojat puupyssyjemme kanssa hyökättiin.

Ihmeellistä on miten lapset sopeutuvat vallitseviin olosuhteisiin nopeasti, vaikka alitajunnassa oli pelko, joka onneksi leikkiessä unohtui. Kun ensimmäiset sankarivainajat tuotiin rintamalta kotipitäjämme hautumaan siunattuun multaa, tajusimme, että sota on kova ja armoton tapahtuma. Niinpä me vietimme osan lapsuudestamme sodan tummien varjojen alla, josta kuitenkin selvittiin, mutta unohda sitä ei koskaan. Joku viisas on joskus sanonut, että aika, tuo siunattu aika, hopeoi hiukset ja kultaa muistot. Niinhän se on. Mutta kuitenkin se sota-aika on yksi tumma helmi, muistojen helminauhassa.

Kalervo Kustaaanpoika Kristo

Niinpä me vietimme osan lapsuudestamme sodan tummien varjojen alla, josta kuitenkin selvittiin, mutta unohda sitä ei koskaan. Joku viisas on joskus sanonut, että aika, tuo siunattu aika, hopeoi hiukset ja kultaa muistot.

Kevätretki

Orisbergin kyläseura tekee keväisin retken Kotilammen läheisyydessä olevalle koskelle. Koski kuohuu lumien sulamisvesistä tai rankkasateiden aikaan ja on aina yhtä vaikuttava näky. Kyläseura on nimennyt keskuudestaan "koskivastaavan", joka tarkkailee kevään merkkejä ja tietää milloin retkelle on paras ajankohta. Seikkailu alkaa Tammenportin pihasta, josta autoseurue lähtee kohti koskematonta korpea. Yleensä tiestö on siihen aikaan varsin haasteellisessa kunnossa.

Kävelymatka tieltä koskelle on muutaman sata metriä ja kosken kohina alkaakin jo kuulua, kun auton oven sulkee. Lapsset katoavat välittömästi tuttua polkua pitkin synkkään metsään, kohti suurta seikkailua. Vesi virtaa vuolaasti n. 100 metrin matkalla ja korkeuseroa tuolla matkalla taitaa olla kymmenisen metriä. Alajuoksulla on tiukka mutka ja valtava määrä vaahtoa, joka tuntuu erityisesti kiehtovan lapsia. Ei ole retki eikä mikään, jos kaikilla pysyy kengät kuivina. Yleensä kylän nuorista miehistä joku aina vuorollaan innostuu täyttämään kumisaappaansa vedellä.

Ei voi kun ihailia ja hämmästellä luonnon ihmeitä, joita löytyy yleensä yllättävän läheltä. Seuraavaa kevättä ja retkeä odotellessa, päätän muisteluni Annikki Kujalan kevätrunoon.

"Se pulppuaa purona puitten alla
se livertää leivona taivahalla.
Se sinkoaa silmiini säihkyvän säteen
se kasvattaa kukkasen kulkijan käteen"

Minna Sainio pj
Orisbergin kyläseura

Orisberg kutsuu, kuuntele!

Oletko kuullut Orisbergin kellojen kutsun? Ne ovat tosin nyt talveksi hiljenneet, mutta niiden soitto kajahtaa jälleen toukokuun puolenvälin jälkeen lauantai-iltaisain ja kesäsunnuntaisin, jolloin ne välittävät ilmojen halki ihmisille kutsun kesäkirkkoon. Näin joulun aikaan me voimme miettiä erään joululaulun sanoin, että miksi kellot sitten yleensä jouluna soivat:

Hiljaa, hiljaa, joulun kellot kajahtaa

kautta avaruuksien, kaiuu laulu enkelten,

Jeesus tullut on.

Kellot eivät siis kuuluta, että on saapunut joulukaupan tavaralähetys ja myynti on juuri nyt alkanut ja kaupat ovat koko joulun auki. Ei, vaan kellojen sanomalla on toinen merkitys. Sitä ei mitenkään voi mitata rahassa.

Oletko koskaan tullut ajatelleeksi tekstiä Orisbergin kellotapulien kelloissa? Et ehkä tiennyt, että niihin on kaiverrettu mm. osa Psalmin 95 jakeesta 6. Kerron Sinulle mitä kelloissa lukee vapaasti ruotsinkielestä käännettynä:

Tulkaamme ja kumartukaamme, maahan langetkaamme Herran meidän Jumalamme eteen.

Tulkaa esikartanoihin, tuokaa Herralle lahjoja ja antakaa Hänen nimellensä ylistys ja kunnia.

Herran pelko on oikeaa viisautta.

Lokakuussa meille tuotiin Herättäjäjuhlaporssi. Siinäkin on teksti - *Silmäisi eteen, Jeesus.*

Näiden tekstien sanomalla haluan toivottaa sinulle

Siunausta ja Rauhallista Joulun aikaa!

t. Orisbergin Marja

ISONKYRÖN ISÄNNÄNVIIRI

Kevättalvella 2012 Lions Clubin kokouksessa tuli puheeksi isännänviiri ja varsinkin sen puute meiltä isokyröläisiltä. Kevään myötä asia eteni ja me päätimme järjestönä sen tehdä. Työ annettiin paanu- ja tuotekehitystoimikunnan valmisteltavaksi. Alkuseveltelyjen jälkeen päädyimme yhteistyöhön ansioituneen ammattiheraldikko Harri Rantasen / Taitolippu kanssa. Suunnitelman perusteet olivat olemassa ja värityskin selvä. Materiaalin valinta oli laatupainotteinen, joten viiri tehtäisiin lippukankaasta. Oikovedokset alkoivat kehittyä toukokuulla, jotta kerkiäisimme saada viirit vielä tälle kesäkaudelle. Vedoksissa vaihtuivat raidoitukset ja kuvakoot, kunnes tulos näytti sopuuhtaiselta, raikkaalta kuten heraldikko Rantanen totesi.

Sinivalkoinen väritys on suomalainen ja symbolisesti raidoitus kuvaa Kyrönjokea ja korkealla kaartuvaa sinitaivasta. Kuvassa Kyröön vaakuna- karhu seisoo Vanhan kirkon länsipäädyn holvikaarisessa oviaukossa, jonka tunnisteenä on oven päällä oleva ruusuikkuna, joka tunnetaan meillä tarinan mukaan myös Tohnin ikkunana. Kyseinen ikkunamuoto onkin tuotteistettu viime vuosina moniin yhteyksiin. Tällä kuvakielellä liitettiin yhteen meille Kyröläisille tärkeitä asioita eli Suomi, Isokyrö ja Vanha kirkko. Aikaperspektiiviä viiriin löytyy vähintään 1500-luvun ruusuikkunasta ja lakkasinetistä vuodelta 1553, jossa esiintyy jo alkukantaisesti kuntavaakunamme karhu. Valmiit viirit saimme kesäkuun lopulla, jolloin luovutimme ensimmäisen viirin Isonkyrön Kotiseutuyhdistykselle Kotiseututalon tankoon. Talo on clubilaisillekin läheinen paikka, koska kuukausikokoukset istutaan siellä. Viirin vastaanotti yhd. pj Väinö Pollari ja luovuttajaryhmäämme johti kauden presidentti Mikko Jylhä. Kesän edetessä Kyröön- viiri liehuikin jo monessa tangossa tervehtien omia ja vieraita kulkijoita. Liputussäännöt huomioiden, viiriä voi pitää salossa esimerkiksi vapusta syksyn Aleksis Kiven päivään. Viirit ovat myynnissä Säästöpankissa ja Villavintillä.

Timo Karhu LC-Isokyrö

Perttilän riippusilta

Suomen vanhimman riippusillan remontti valmistui

Suomen vanhin riippusilta sai uudet vaijerit tänä syksynä. Silta suljettiin 2010 vaijeririkon takia. Saksasta tilattiin neljä uutta vaijeria, joista kukin painoi kolmetuhatta kiloa. Kokonaisurakasta vastasi kalajokinen Urakointiasennus M. Rautio.

Rahaa riippusillan korjaukseen meni yli 400 000 euroa, johon 60% tulee Manner Suomen Maaseudun kehittämisohjelman kautta. Ylimääräistä jännitystä ja rahanmenoa aiheutti sillan kannen notkahdus, joka kuitenkin onnistuttiin korjaamaan. Sateisesta kesästä johtuen on Kyrönjoki virrannut vuolaana ja hidastanut korjaustyötä, mutta lokakuulla saivat kyröläiset käydä ihmettelemässä, miten Suomen vanhimman riippusillan korjaus oli onnistunut.

Perttilän riippusilta on rakennettu vuonna 1909 norjalaisen mallin mukaan. Silloin rakennustyömaata johti Walle Antila. Silta muuttui museosillaksi vuonna 1982. Sillan puurakenteet uusittiin v.1983.

Sillan korjaus on paitsi kulttuuriteko myös liikenneturvallisuuden kannalta merkittävää. Pyöräilijät

siirtyvät joen yli Pohjankyröntielle, jossa kulkee kevyenliikenteen väylä, eikä heidän tarvitse kulkea vilkasliikenteistä Perttiläntietä pitkin. Monien lenkkeilijöiden reitti kulkee myös Perttilän sillan kautta.

Suurin muutos korjatulle riippusillalle on, että enää isoilla koneilla ei voi ajaa sillalle. Korkeusrajoitus tulee olemaan 2,4 metriä. Se rajaa ulkopuolelle jo korkeimmat pakettiautotkin. Painorajoitus pysyy neljässä tonnissa.

Korjatun riippusillan toivotaan kestävän käytössä ainakin seuraavat satavuotta.

Isossakyrössä on meneillään toinenkin siltaremontti. Valtaalan kivisillan kunnostus on odottanut pitkään mutta vihdoinkin kesän aikana pääsi työt käynnistymään. Tämäkin työmaa kärsi kesän rankoista sateista ja Orismalanjoen vedennoususta. Kustannusarvio on noin 270 000 euroa ja sitäkin rahoittaa Etelä-Pohjanmaan ely-keskus. Kivisillan remontti valmistuu marraskuussa.

Isonkyrön yrittäjien vilkas vuosi 2012

Vapun markkinatapahtumassa esittäytyi ensikertaa pörröinen maskotti, joka välillä pisti tanssiksikin. Zetorit ajelutti säksättäen kyytiläisiä, yrittäjät jakoivat lapsille vappupalloja ja torimyyjät myivät maistuvia herkuja, simaa ja muuta hyvää haitarimusiikin tahdittamana.

Yritysvierailut isokyröläisiin yrityksiin jatkui vierailulla Arton Autoon. Mika Erkkilä piti mielenkiintoisen esittelyn yrityksestä ja autokaupan alalta. Noin tuhannen auton vuosimyynnillä työllistetään 17 henkilöä. Kuva:Timo Karhu

Yrittäjien kevätretki tehtiin Tallinnaan. Matkalla oli mahdollisuus tutustua Sakun tehtaisiin. Saimme maistella niin vaaleita kuin tummiakin oluita. Ilta ruokailussa söimme mainiota ruokaa ravintola Pippurisäkissä.

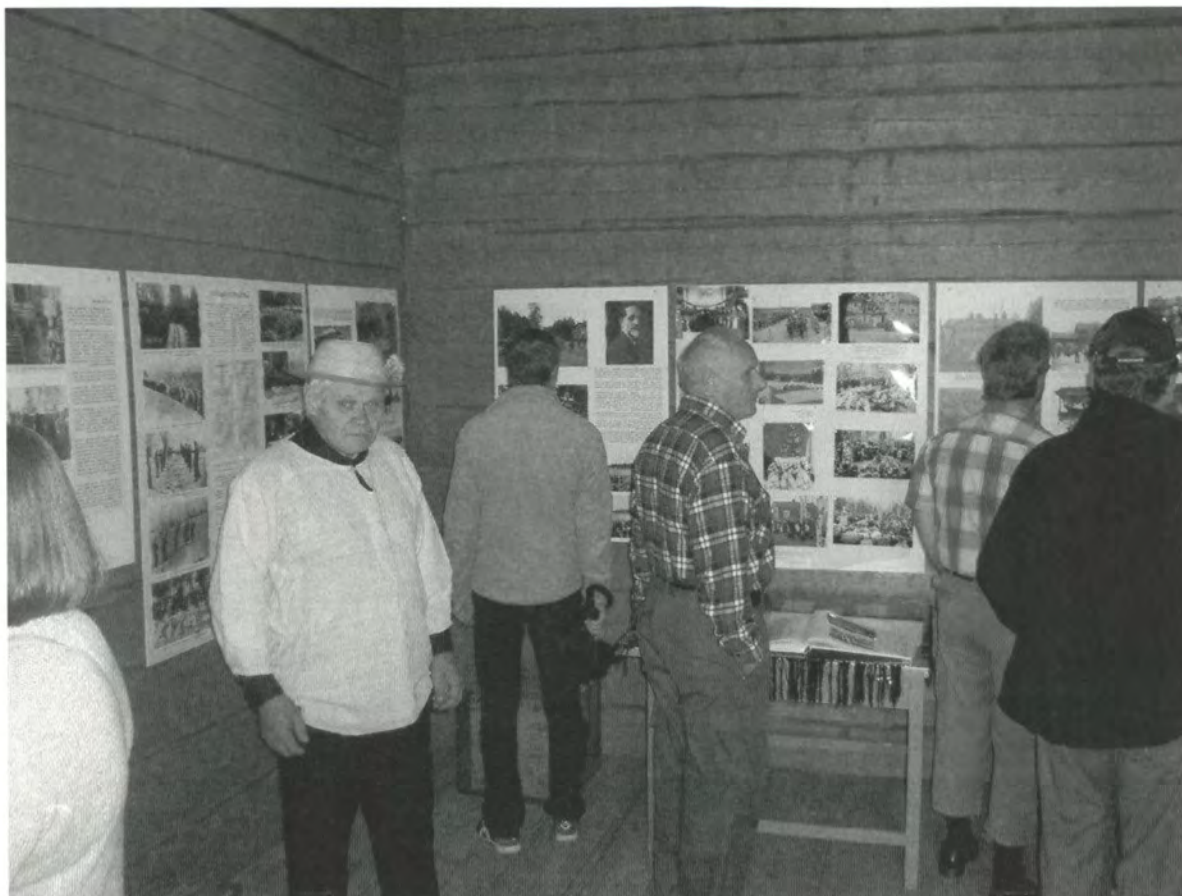
Isonkyrön joulunavaus pidettiin jälleen kotiseututalon pihamaalla. Maa oli musta, lunta ei vielä näkynyt mutta joulutunnelmaa nostatti muori ja itse korvatunturin joulupukki, jonka kuulumisia haastatteli Romun Antti. kuvat:PV

HMI eli hyvän mielen iltaa vietettiin Orisbergissä yrittäjien päivänä 5.9. Ilta alkoi ruokailulla ja jatkui Nina Åströmin konsertilla tunnelmallisessa kappelissa. Illan päätteeksi oli mahdollisuus saunomiseen sekä makkaranpaistoon takkatulen lämmössä.

Yrittäjyys on yhteistyötä. Vasekin yritysneuvoja Kari Huhta opetti Isonkyrön ysiluokkalaisille sekä Kyrönmaan lukiolaisille leikkimielisen kisan kautta, miten ihminen oppii luottamaan yhteistyöhön vaikka ei aina näe tai kuule ympäristöään. Yrittäjyyspäivää vietettiin Isonkyrön liikuntahallissa 25.10.2012. Mukana tapahtumassa oli Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät, Isonkyrön Yrittäjät, Vasek, Pohjanmaan Yes-keskus, YHYRES -kehittämisyhdistys, Kyrönmaan 4H-yhdistys, Amplisonic Oy, RSC Oy, Lae Invest Oy ja Johan Oy.

Tapahtui Isossakyrössä v.2012

Markkinoitten ja kotiseutujuhlien aikaan oli vaivaistenmakasiinissa hautausperinnenäyttely.

Isokyröläisen taiteilijan Esa-Matias Heinosen 40-vuotisen taiteilijauran koostenäyttely oli esillä kesän ajan Vanhan kirkon makasiineissa.

Seurakunnan laskiaisriaha uudella kirkolla 19.2. veti mukavasti väkeä paikalle, vaikka sää oli tuulinen.
kuva:T.Karhu

Lehmäjoentien varressa kyläyhdistyksen pääsiäisvalakia sai kyläläiset liikkeelle vauvasta vaariin. Kuva T.Karhu

MLL:n Isonkyrön osasto leikitti ja viihdytti perheen pienimpiä 1700-luvun markkinoilla.

Rakuunamarssi, yhteistyössä Isonkyrön Ratsastajat ry ja Etelä-Pohjanmaan Eskadroona

Kuva: Suvi Korpi

Tänä vuonna 1700-luvun markkina-alueetta oli suurennettu, joten markkinamyymiäkin mahtui enemmän alueelle. Sadekuurotkaan ei haitannut markkinäväkeä. Kuva Timo Karhu

1700-luvun markkinoilla äkseerasivat Suomen sodan 1808 tykkimiehet, Porin Rykmentti ja Rautpohjan tykkikerho.

Sirpistä Puimuriin-tapahtuma keräsi jälleen väkeä vanhan meijerin alueelle. Pienessä "sketsityönäytöksessä" Matti oli Tertun kanssa lähdössä heinäntekoon. Emäntä tikkus sukkaa, ku isäntä yritti puhua joutomiestä kökkähä. Isäntä sai satikutia mm. nykivästä ajotyylistään ja vähä muustakin, ku emäntä piti sanaa hallus. Kuvat Timo Karhu

Vuoden teemana konekavalkaadissa olivat traktorimerkit Fiat-Ford, jotka tänään tunnetaan New Holland nimellä.

Lapset pääsivät syksyllä uuteen Kylkkälän kouluun. Vanha, suojeltu osa oli remontoitu ja uuteen puoleen tuli luokkahuoneitten ja keittiöosan lisäksi neuvola ja päiväkoti.
kuva E.Toivola

Kaivinkoneurakointi ja Maansiirto Maunuksela Oy

Kaivinkonetyöt, Maansiirtotyöt, Louhinta,
Ruokamulta, Imeytyskentät

Jouni 0500 - 667 629, Marko 050- 520 8341
Lakarintie 13, 61550 Orismala

*Kiitämme kuluneesta
vuodesta ja toivotamme
Rauhallista Joulua ja
Onnea Uudelle Vuodelle*

Pohjankyrö

KAUPPARAITIN AUTO Tervajoki

www.kaupparaitinauto.fi
Sami Lapiolahti
0400 758 840

S & M ERKKILÄ OY

- Karjankuljetus
 - Autokorjaamo
- päällirakenteet - rakennemuutokset

KYRÖNMAAN SAMMUTINHUOLTO KY

SISÄASIAINMINISTERIÖN
HYVÄKSYMÄ SAMMUTINHUOLTO

● MYYNTI ● TÄYTE JA TARKASTUKSET

VAASA
Liisantie 1
Puh. 322 3465

ISOKYRÖ
Puh. 471 3840
0400 762 195
322 3465

Maalausliike J.Yli-Kiikka

040 722 2135

jari.yli-kiikka@netikka.fi
www.maalausliikeyli-kiikka.fi

Aulis Nuuja Oy

www.aulisnuuja.fi
aulis.nuuja @aulisnuuja.fi

puh. 06-471 4444, fax 06-4714666
0400-664444

- Viljelysopimukset
- AKU viljasiilot
- AKU-30 viljaruuvit
- Kuivaajan saneeraukset

HUANEHIA IKAALISISSA

*Hyvää Joulua ja
Onnellista tulevaa vuotta!*

TYÖNANTAJA

Oletko vailla työvoimaa?
Kiinnostaako työharjoittelija?
Oppisopimuskoulutus?
Palkkatuella työllistäminen?

Ota yhteyttä !
Sirku Niinimäki, yksilövalmentaja

puh. 050 345 6424

Työpaja Arpeeti, Lamminkuja 2,
66440 Tervajoki

Vipuvoimaa
EU:lta

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Työvoima ja elinkeinotoiminta

Työvoimatoimisto

ARPEETI

Isonkyrön Kiinteistöhuolto

Timo Saranpää
050-328 0280

*Hyvää Joulua
ja Onnellista
Uutta Vuotta!*

*Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!
Kiitos kuluneesta vuodesta.*

PARTURI-KAMPAAMO

F I I A

Keskuskatu 2

Anne Uusihaka
puh. 471 4220
050 372 6220

MUNKIN KAUPPA ja KASVIHUONE

66440 TERVAJOKI, puh. 06-478 5088

*Hyvää Joulua
ja Onnellista
Uutta Vuotta!*

Asiamiesposti palvelee sinua liikkeen
aukioloaikoina

Lähikauppias

Valinta Mäkinen

61550 ORISMALA, puh. 472 4580

ISONKYRÖN KULJETUS OY

www.isonkyronkuljetus.fi
puh. 0500-268 333

Radio -ja TV

huolto

sekä muu sähkölaittehuolto

Kyrönmaan Elektronikka

Juhani Kujala

Jussintie 4
(Paavolantie2)
Puh. 471 3491,
0500-560 411

Pohjankyröntie 139, 61500 ISOKYRÖ
puh. (06) 471 3362

Tmi MAKUMARIA
kiittää asiakkaitaan
kuluneesta vuodesta ja
toivottaa hyvää tulevaa
vuotta 2013 kaikille!

LOUNAS-KAHVIO

Maria Hyvärinen
Pohjankyröntie 136
61500 Isokyrö
Puh. 06-471 4430 / 050-434 4432
www.makumaria.fi

OSTEOPAATTI ILPO TOIKKANEN

- Nikama- ja nivelkäsittelyt ja tutkimukset
- Akupunktiot ja hieronta

Keskuskatu 5, Isokyrö
Puh. 471 3715, 0400-635 469

Pienkone- ja polkupyörähuolto T:mi Harri Ollikkala

Pohjankyröntie 104
050 321 7067

**POHJANMAAN
TURVATEKNIikka**

Turvallisuuden suunnannäyttäjä

www.turvatekniikka.com

Toivottaa turvallista joulua

**Lakeuden
NEON**

VALOMAINOKSET

KYLTIT

TEIPPAUKSET

TARRAT SUURKUVATULOSTIMELLA

MAINOSPRESSUT

myynti@lakeudenneon.fi

puh. 0400-265235

Nopea ja puhdas kalkki

 Nordkalk

www.nordkalk.com

SaksiTaituri
PARTURI - KAMPAAMO

Krista Valtonen

050 545 7379

Sanna Huosionmaa

050 330 7379

Tervajoki

Pro Botnia Oy

Automaalaamo Koski

P. 472 4355

f. 472 4855

Martti 0500-162 488

Rainer 050-583 1601

Valokuitukaapelihitsaukset

Korttesluomantie 526, 61550 Orismala

GSM 0400-366 632

e-mail: vesa.valtari@netikka.fi

www.fiberjoint.com

TILITOIMISTO

Tuula Kupari

040 741 3198

Isonkyrön
Kukkapiste

Krista Pollari

Pohjankyröntie 140
61500 Isokyrö

p. (06) 471 4200

isonkyronkukkapiste@gmail.com

www.isonkyronkukkapiste.fi

Parturi-Kampaamo

Enna

P. 06 471 3830

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

JJR

050-555 5669

0500-261 032

050-532 3111

KURIIRI KULJETUSPALVELU

SEINÄJOKI - LAPUA - VAASA - SEINÄJOKI

www.jr-kuriiri.fi

Joulurauhaa
Vihersuunnittelu
Kirsi Salomaa Ky
Salomaantie 66, 61520 Lehmäjoki
0500 868 765, www.salomaantaimisto.net

Olli Riihimäki Oy
puh. 0400 662 289

Tili- ja Toimistopalvelu
Eija Minni
Yryseläntie 245, 66440 Tervajoki
puh. 0400-518118
minni@netikka.fi

Heikki Riihimäki
Oy
puh. 472 4546, 0400 861 028

Sinun hyvinvointiisi - Äidosti ja kuunnellen

Terapiatähti

Susanna Yli-Jaskari
p.050 302 2558
www.terapiatähti.fi

HAUTAUSPALVELU
NIEMI

Keskuskatu 2
ISOKYRÖ
p. 471 3760

Palonkylän
parturi-kampaamo
Virpi Palo
Palonkyläntie 17
4714230

Kaiken maailman
Autoille

SEO-HUOLTO
LEHMÄJOKI

Auto- ja Konekorjaamo
Velj. Lehtonen Ay
Latosaarentie 13
Puh. 471 3268

Mäkynen ky
puh. 472 4286
050 326 3845 (Aaro)
FAX (06) 472 4391

TAKSI

Tarja Hasunen
Tervajoki
0400 268 088

KEITTIÖKALUSTEET

Komero- ja kylpyhuonekaapistot
-suunnittelu ja asennus
-uudisrakentaminen
-saneeraukset

HIMOS

Vapaa-ajan asunnot kesä- ja talvikäyttöön
-osakkeiden myynti
-vuokraus

KYSY LISÄÄ

Puusepäntiike KEIJO HISSA 0500 668 513

Yryseläntie 49, 66440 Tervajoki
keijo.hissa@hissa.fi

ESA TIILIKKA OY

KAMPETYÖT * KULJETUKSET * NOSTOPALVELUT

040 559 6210
ISOKYRÖ

*Rauhallista Joulua ja
Onnea tulevalle vuodelle!*

 KYRÖNHÖVI.com

PALVELUKSESSANNE

TAKSI
JUHA WAISMAA
040 595 9210
1+8 inva & 1+6

TILAUSLEIPOMO
KYRÖÖN PAAKARI
040 595 8218

www.jwaismaa.fi

Ainon Värjäämö t:mi
Isokyrö
(06) 471 4144, 0500 942 572
-huonekalujen peruskunnostus

ARKKITEHTUURITOIMISTO JUKKA ULVINEN

Ruusupurontie 5 ISOKYRÖ
puh/fax (06) 472 4618 ja 0400 661 421
jukka.ulvinen@netikka.fi

HONDA-moottoripyörien huollot

Tmi H. Kuuttila
0400 865588

Tuijan hoiva- ja kotipalvelu

Tuija Nivukoski lähihoitaja
Isokyrö
050 325 9308

Puusepäntyöt
mittojesi mukaan

Kaapistot:

KT, WC, MH, KHH
asennettuina, josta
kotitalousvähennys

Kalusteovet ja -kannet,
myös erikoismitat

Erikoisikkunat ja -ovet
www.lehmajoenpuutyo.fi

Hyvän Joulun toivotus:

P. 4724271, 0400 264733

TAKSI
Seija Leppinen
Taksi/invapalvelut
puh. 050 594 4863

Linja-autoliikenne
Lehtonen Oy
ISOKYRÖ

Kuljetus Ikola
0400-267699

+358400 797 000 / +35864713860
info@jussilehtonen.fi
www.jussilehtonen.fi

Kyrönmaan Osteopatia

Osteopaatti, sairaanhoitaja
Mika Kangas 050 309 4128

Cambridge

Ohjelma
Painonpudotusvalmennus
Henna Kallio-Kangas 0400 761 886

Pohjankyröntie 136 (Isonkyrön virastotalo)

Nortech

METAL OY

KONEISTUSPALVELUT TEOLLISUUDELLE

Tolkintie 21, 61500 Isokyrö
Puh. (06) 471 6700
nortech@nortech.fi, www.nortech.fi

Kotisairaanhoito Sympatia

Teija Kivistö
puh. 040 777 8076

JJ-Konehuolto Oy

Kaukolanraitti 24, 61400 Ylistaro
J.Jokinen
044 0779290

Tervajoen
Autohuolto Oy

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta*

Loukontie 5, 66440 Tervajoki
Avoinnama-pe 8.00 - 17.00
la 8.30 - 14.00
Huolto puh. 478 7025
Varaosat puh. 478
7000

www.tervajoenautohuolto.fi

Huollot ja varaosat kaikkiin
automerkkeihin

TOYOTA - HONDA
Huolto ja alkuperäisosat

KURIKKA 06-4507 900

TERVAJOKI 06-4785 450

ÄHTÄRI 040-7070 215

www.rengasmesta.fi

Auktorisoitu
Taloushallintoliiton jäsen
Tilitsto M. Ylkänen Ay
puh. 474 2500

Kyröön Parturi - Kampaamo

050 595 2260

Anu Korvola
Pohjankyröntie 141, 61500 Isokyrö

Klassista hierontaa

**Hierontapalvelu
TONI LEHTIMÄKI**

Pohjankyröntie 139, Isokyrö
Puh. 050 4017431

KNAAPI MEDIA

tapahtumavideoiteja,
editointia, verkkolähetysä
ja mainosvideoita kotisivuille.
0400-696749

Mäkelän Ratsastustalli

Nurmelantie 195, Isokyrö
Terhi puh. 040 593 1010

Turvallista Joulua!

Viltex

HINAUSPALVELU 24

Ajoneuvokuljetukset Saksasta

Kuljetusliike Jorma Havina

Jorma Havina 0400 666 096
Antti Havina +4916095118352

www.jormahavina.fi

**KIRJANPITO
& TILINTARKASTUS**

**JUHA KILTILÄ
HTM**

MAIJALANTIE 2
66440 TERVAJOKI
PUH./FAX 06 - 478 5700
juha.kiltila@netikka.fi

Kokonaisvaltaista IT-palvelua

Laitteet ja ohjelmat yrityksille
Tarvikkeet, huolto ja korjaus

Pohjankyröntie 136
(Isonkyrön kunnantalo)
61500 ISOKYRÖ
Puh. 06 471 6900
Fax 06 471 6901

**Poikkea
A-Katsastukseen -
tiedät autostasi
enemmän**

Tule kuten tahdot,
palvelemme joustavasti
ja monipuolisesti

Tervetuloa

Katsastus

Tervajoki
Köpingintie 7, p.075 323 3480
Ma - Pe 8.30 - 16.30

www.a-katsastus.fi

Pohjankyröntie 135, Isokyrö
Puh. (06) 478 8000, fax (06) 478 8020

Isonkyrön Apteekki

Palvelemme ma-pe 9-17.30, la 9-13

Fysioterapia - hieronta - Personal Training

Erikoisosaamista
lihas-, nivel- ja
hermoperäisten
ongelmien
hoitoon.

Avoinna
sopimuksen
mukaan.

Fysiopiste

ISOKYRÖ
Pohjankyröntie 136
61500 Isokyrö
Puh. 0400 363 387

SEINÄJOKI
Vapaudentie 51
60100 Seinäjoki
Puh. 040 838 2212

www.fysiopiste.com

LO LEIKKAA TALTEEN

Kyrönmaan Hoiva ja Kotipalvelu

-lasten, vanhusten, vajaakuntoisten sekä
toipilaitten hoito
-siivous ym. kotityöt

Anita Kauppila
045 341 2099

www.netikka.net/kyronmaan-hk

CASEO Tech
QUALITY OF FOOD

www.caseotech.fi

Star-Auto Oy

AUTOMYYNTI

0500 661 381

TERVAJOKI

www.starauto.fi

✳️ *Luotettavaa Autokauppaa* ✳️

KALLIOJÄRVEN VIHDEKESKUS

MAJOITUS- TANSSIT- JUHLAT JA KOKOUKSET

- Huippuartisteja joka viikonloppu
- Juhla- ja kokoustiloja 20-400 asiakkaalle
- lomamökkejä ympärivuotiseen käyttöön
- Grilli-Ravintola p. (06) 472 4860

Kalliojärvi

www.kalliojarvi.com

Kaivinkoneurakointia
myös minikaivurilla

URAKOINTI M & M KARHU

0400 267 980 0400 826 938

Savikuja 61, 61500 Isokyrö

**Vuokraa kone
ja puhalla itse!**

- eristeet ja kone mahtuvat kärryyn
- puhaltamalla täytät kaikki kolot
- edullinen ja nopea eristystyö
- ekologinen puukuitueriste ei kutsise
- helpolla energialaskua pienemmäksi

Soita!

EKOVIILA®
Elämää kestävä lämmöneriste

*Hyvää Joulua ja Rakentavaa Uutta
Vuotta*

Jukka Tiilikka Tmi

www.jalkapuu.net

Jopen Putki Tmi

puh 050 3376767

Kangas Jyrki

Kaivinkoneurakointi
puh 0500 164025

LVI-HUOLTO
Janne Salmi

LVI-asennus ja huolto
Öljypoltin asennus ja huolto
050 528 7109

*Joulun Lapsi, kuulehan
Sä suuri lahjamme taivahan
kiireen keskelle rauhan tuot
ja uuteen vuoteen voiman suot.*

Paulan Pirssi

Kruusoomaakari

KATJA KUJALA
Pohjankyröntie 118
61500 Isokyrö
p.040 - 5146971

KYRÖNMAAN
SÄHKÖ OY

Puh: 478 5300

**Kirjanpitopalvelu
Armi Komsu**

Varsahaantie 1, 61500 Isokyrö
(06) 471 3810, 0400 803 657

Vakkilan Maalaus ja Entisöinti

- Maalaus- ja tapetointityöt
- Huonekalujen entisöintityöt
Kettulan entinen liikekiinteistö
61500 Isokyrö
041 434 2443

**Isonkyrön
Rekkaliikenne**

TANUN TAVARA

K.Lehtonen

Perttiläntie 603

Puh. 472 4504, 0500 861 165

VUOKRAUS
050-5706310

- SÄHKÖ- / POLTTOMOOTTORI
- TELA-ALUSTA

JUHA KEISALA
ISOKYRÖ

2 TONNIN
MINIKAIVURI

http://netti.nic.fi/~jk135/Leguan_vuokraus

Jupen Autofixsaus
045 638 3561, 050 556 3005

TILI-LEHTONEN
www.tili-lehtonen.fi

Tiltoimistopalveluja vuodesta 1989
(06) 478 5722, 0500 663 112

Tervajoen Ässä Auto

Kaupparaitti 22, Tervajoki
Puh. 478 5339, 0400 883 987
www.assa-auto.com

VM-KULJETUS OY

*Rauhallista Joulua ja
Hyvää Uutta Vuotta*

Veli-Matti

050 325 9725

Heli

050 511 7456

siivouspalvelu
m.paularanta^{ky}
040 514 3460
... ja siistiä joulua

Iloista joulua &
onnellista uutta vuotta!

JOHAN[®]

Käy peremmälle. Meitä on täällä jo miljoona.

Hyvät suomalaiset. Meillä on Suomessa nyt jo miljoona Avainasiakasta, jotka nauttivat mm. henkilökohtaisesta pankkineuvojasta, Nordean Visa ja MasterCard -luottokortista ilman vuosi- ja kuukausimaksua sekä maksuttomasta verkko-pankista. Liity ihmeessä seuraan.
nordea.fi/avainasiakas

0200-3000
nordea.fi

Teemme sen mahdolliseksi

Nordea

NYT KAIKKI PALVELUT AUTOLLESII SAMAN KATON ALTA

**Huollot kaikille automerkeille TAKUULLA*

Testaukset järjestelmä testerillä

Nelipyöräsuuntaukset

Ilmastointihuollot

** Kolarikorjaukset ja automaalaukset*

DuPont Refinish
More than just paint ...

Erikoismaalaukset

Vakuutusyhtiöiden työt

** Toyota purkuosat*

Lae Invest Oy

LAURILANTIE 5-7 61500 ISOKYRÖ

010 548 6666

Lae.fi

AVOINNA ARK. 9-17

Konekeltto Oy

-betonipatsaat
-pihalaatat
-harkot

0500-365268

www.netikka.net/konekeltto

Tarkan Torvi

Tervajoki

Äänentoisto- ja viestintäpalvelut

0400 772 817

Herkulliset Kotileipomotuotteet ja
tunnelmalliset yksityistilaisuudet
tilauksesta

Tilaus- ja Pitopalvelu Wanha Tupa
(kotiseututalo)

Marja Tuomisto p. 040 730 9390

*Joulun toivotuimmat lahjat.
Tule tutustumaan laajaan valikoimaamme.*

**KULTASEPÄNLIKE
AKI ARO Ky**

Kauppakatu, 66400 Laihia

PUH. (06) 477 0324

**Hyvää Joulua ja
Onnellista uutta vuotta**

LVI-TYÖ S.Keisanen

*kiittää asiakkaitaan
kuluneesta vuodesta*

ja toivottaa

Rauhallista Joulua

ja

Onnea Vuodelle 2013

Mullolantie 129, Isokyrö
puh. 471 3990, 0400 366 473

ISONKYRÖN LVIS

PL 26, 61501 ISOKYRÖ

puh. (06) 471 4190

Gsm 040 506 4190

www.isonkyronlvi.fi

myynti asennus huolto suunnittelu

Pohjankyröntie 139
61500 Isokyrö

liike avoinna
ark. 8-16.30
la 9-12

Hannan hammashoitola Ky

hammaslääkäri Hanna Myllyniemi

Perttiläntie 595, Isokyrö
p. 050 44 24 100

www.anvianet.fi/hammas

Nyt myös Facebookissa

Metsä - Tuurinkoski Oy

-metsäkoneurakointia

Kyrönmaan Palvelutaxiit ESKO HAANPÄÄ

Taxiit: 0400-364 970, 0500-364 970, 0400-866 968

- invavarustuksella, hissi, paarit, 1+8
- pikkubussi vuokralle
- henkilöauto 1+4

- seulottua ruokamultaa • täytemaata
- nurmikkojen tekoa • Esko 0400-364 970

Orismalantie 6, 61550 Orismala
Puh. (06) 472 4661
kupenauto@kupenauto.fi
kupenauto.fi

Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta

haupeuskammari
Komian Lainen

SKY-Kosmetologi Marianne Laine
040 745 3536
Tervajoentie 6, Tervajoki

Hydraulinen **Reini**- Uppopumppu

- siirtää vettä ja lietteitä
- imuaukolla hakkuriterät
- kestää kiviä ja tyhjäkäyntiä
- ei tarvitse syöttövesiä
- kolme eri kokoa:
max.tuotot 2-10 m³/min

Melitä myös: putket, leikut, pikaliittimet ja kiistimet

Mäki-Reini Oy e-mail: info@maki-reini.fi
P.06-4713 144, 0400 262 485 www.maki-reini.fi

Puh. 0400-669 164, 471 4164

HANNUN AUTOSEPÄT

0400 900 178, 0400 661 785

- H-autojen korjaus ja myynti
- Tuulilasien korjaukset
- Bronto skylift- henkilönostin vuokraus
- Hinauspalvelu 24 h/ 7

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

GRILLI-KAHVI
KAROLIINI Isokyrö

Avoinna ark. 08.00-21.00 la-su 10.00-21.00
jouluaatto ja -päivä suljettu
tapaninpäivä klo 12.00-21.00
uudenvuodenaatto klo 08.00-17.00
uudenvuodenpäivä klo 12.00-21.00
www.grilli-kahviokaroliini.fi

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Hyvää joulua
ja mukavan vaurasta uutta vuotta 2013.

POP Pankki

Kyrönmaan Osuuspankki

www.poppankki.fi/kyronmaa

Aidosti lähellä ihmistä.

LPG kasvo- sekä vartalohoidot ihon ikääntymistä vastaan

Aktivoi kollageeni-
ja elastiinituotantoa
luonnollisesti,
turvallisesti,
välittömästi

Endermolift™:

Tasoittaa juonteet, rypyt
Kirkastaa ihoa
Kiinteyttää

Lipomassage™:

Tasoittaa selluliittia
Kiinteyttää
Muotoilee
Hoikistaa
Kuurii
Kiihdyttää lipolyyysiä
Rasvasolut pienenevät
Rasvakudos vähenee

LPG:n muita
hoitomahdollisuuksia
-lihasvammat yms.
-kilpailuun valmistavat ja
palauttavat hoidot
-lihaskireydet ja kiputilat
-leikkauksen jälkitilat
-turvotukset
-arpikudoksen hoidot
-fysioterapialähteellä tai ilman

FYSIOKIPINÄ
www.fysiokipina.fi

Vähänkyröntie 12,
66500 VÄHÄKYRÖ
(06) 478 3222

Hyvää Joulua
ja
liikunnallista Uutta Vuotta!

Onnistuneita autokauppoja jo 60 vuotta

2000 vaihtoautoa

www.rinta-jouppi.com

Rinta-Joupin Autoliike Oy

Tervajoki | Helsinki | Jyväskylä | Kempele | Keuruu | Mikkeli | Oulu
Pori | Rauma | Rovaniemi | Savonlinna | Turku | Vaasa | Ylivieska

Hyvää Joulua
ja Onnellista Uutta Vuotta

LÄHITAPIOLA ETELÄ-POHJANMAA

Vakuutukset, pankki ja sijoittaminen

Muistoksi helposti postitettava lahja: **KOTISEUTUELOKUVIA** 1960-luvun Isostakyröstä.
KRUUNUHÄÄT, MAATALOUDEN KONEILLISTUMINEN, AKKAAN SILTA ym.
DVD:t myynnissä VILLAVINTILLÄ p.4701330

Parturi-Kampaamo
Anne Huhtala
puh. 06-472 4780

Juha Riihimäki Oy
0400 574 096

Isoluhdan Auto- ja Konepaja
Tuuralantie 549, 61500 ISOKYRÖ

040 520 0796

Kaivuutyöt

Esa Killinen
040 - 558 1487

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!*

Toivottaa

AMPLISONIC

THE SOUND MANUFACTURING COMPANY

POHJANKYRÖNTIE 27, 61500 ISOKYRÖ
WWW.AMPLISONIC.FI - 044 214 1848

Joululahjavinkki

ISOKYRÖVIIRI

60€

LC-Isokyrö

Viiriä myyvät:
Villavintti ja
Säästöpankki

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta*
Hauta & Nikula Ay

Kyrönmaan Yleispalvelu

- Kiinteistöhoito,
 - nurmikonleikkuut,
 - lumenauraukset yms.
- Puh. 050 - 543 0199

**Pollarin
TAKSI
040 866 8668**

**Kiitos kuluneesta vuodesta!
Toivotamme Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta
asiakkaillemme!**

Tolkin Kauppahalli

Tapio Lae Oy taksit
bussit

0400 363 343

www.tapiolaeoy.com info@tapiolaeoy.com

TATUN PUB

Hyvää Joulua

Toivotamme rauhaisaa
Joulunaikaa ja onnekasta
uutta vuotta 2013
t. Isonkyrön Yrittäjät ry

Julkaisija: Isonkyrön Yrittäjät ry
Kansikuva: Artturi Kivineva
Taitto: Pirkko Viljanmaa
Painos: 2500 kpl

Painopaikka: KYRÖPRINT, Isonkyrö

Kainalosauvoilla töihin!

JOS VAHINKO SATTUU, FENNIA TURVAA

Yrittäjänä sinä olet yrityksesi sydän. Hoida ajoissa oma henkilöturvasi kuntoon. Suomen Yrittäjien jäsenenä saat muutkin Fennian vakuutukset huomattavin jäseneduin. Tarjoamme huojentavia etuja kotisi ja perheesi sekä yrityksesi henkilöstön vakuutuksiin.

Autamme sinua laittamaan asiat tärkeysjärjestykseen ja räätälöimme tarpeisiisi sopivan vakuutusratkaisun. Tervetuloa Fenniaan, **Kauppapuistikko 15, Vaasa, soita 010 503 2621/Jouni Nurminen** tai jätä yhteydenottopyyntö osoitteessa jouni.nurminen@fennia.fi.

 Suomen Yrittäjät

 Fennia

Toivotamme hyvää joulua ja turvallista uutta vuotta!

Rauhallista joulun aikaa

sekä onnea ja menestystä
uudelle vuodelle 2013

Ylihärmen
Säästöpankki

Ylihärnä, Isokyrö, Kauhava, Alahärnä, Lapua

*Kiitämme kuluneesta vuodesta
ja toivotamme
Hyvää ja rauhallista Joulua
sekä onnekasta tulevaa vuotta.*

Asiantuntevaa palvelua kodinkone, sähkötarvike ja valaisimien myynnissä Tervajoella.

Kodinkonevalikoimaamme kuuluu niin pienet, kuin suuretkin kodinkoneet!

Palvelemme

Ma-pe 9.00-17.00

La 10.00-13.00

Asematie 5, Tervajoki

045 676 1698